

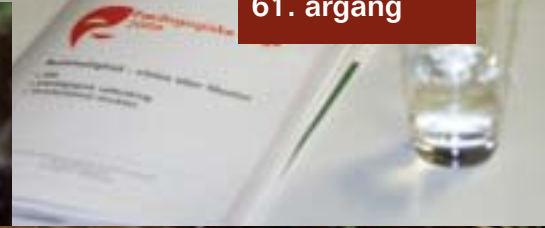

Pædagogiske dage

Nr. 8/2004

16. april

61. årgang

Social pædagogen

På sporet af det rette job

Flere og flere socialpædagoger bliver arbejdsløse. Det er et klart krisetegn, når nyuddannede har svært ved at få et job. SL har derfor sat et projekt i gang, som skal kortlægge, hvilke behov arbejdspladserne har, og hvilke kompetencer, de efterspørger.

Vitaminer til socialpædagogikken

„Det understreger, at de studerende ikke er billig arbejdskraft, men at de først og fremmest er i institutionerne for at lære, samtidig med at de deltager i arbejdet.“

I slutningen af marts fremsendte undervisningsminister Ulla Tørnæs (V) „Redegørelse om pædagoguddannelsen og læreruddannelsen“ til Folketinget, og efter min mening rummer redegørelsen mange gode intentioner for fremtidens pædagoguddannelse.

Pædagoguddannelsen skal udvikles som en helt selvstændig uddannelse. Det er ikke bare glædeligt, det kan skabe et revitaliserende fokus på det socialpædagogiske aspekt i uddannelsen.

Desværre mener ministeren ikke, at uddannelsen bør forlænges med seks måneder, hvilket var vort ønske. Men når det er sagt, er redegørelsen meget opløftende.

Der skal stilles krav til seminarierne om en langt højere grad af faglig homogenitet. Det medfører at fagens indhold for fremtiden skal defineres af undervisningsministeriet og ikke af det enkelte seminarium. Evalueringen af uddannelsen har vist, at dette er et nødvendigt og kvalitetsfremmende tiltag.

Ligeledes vil de pædagogstuderende få langt bedre mulighed for at fordybe sig i forskellige pædagogiske og socialpædagogiske specialer end de har i dag. Uddannelsen skal nu også sigte mod mennesker med nedsat funktionsevne og mennesker med sociale problemer, også i forhold til børn og unge.

Endvidere lovede undervisningsministeren i forbindelse med præsentationen af redegørelsen, at praktikvejlederne på institutionerne skal have bedre mulighed for at støtte de studerende der er i praktik.

Endelig er det et rigtigt skridt at lade praktikken blive SU-finansieret.

Det sender et signal om at praktikken er en del af uddannelsen, og at den studerende ikke er en del af den almindelige normering.

Det understreger, at de studerende ikke er billig arbejdskraft, men at de først og fremmest er i institutionerne for at lære, samtidig med at de deltager i arbejdet.

Hermed sættes læringen i løbet af praktikken i højsædet. Det hilser vi særdeles velkommen.

Med reguleringerne i praktikken, samt en styrkelse af praktikvejlederfunktionen, øgede muligheder for specialisering og fordybelse i det socialpædagogiske arbejdsområde kan de foreslåede ændringer tilsammen give både arbejdspladserne og pædagoguddannelsen et velfortjent fagligt vitamintilskud.

Mogens Seider, næstformand

Foto: Børn Kähler/Scampix

Socialpædagogen

ISSN 0105-5399

Ansvarshavende:
Forbundsformand
Kirsten Nissen

Redaktion:
Lone Marie Pedersen
(redaktør)
Kurt Ladefoged
Jens Nielsen
Bille Steril
Gitte Svanholm (barsel)
Karianne Bengtsen Blem
(barsel)

Layout: Bodil Hesselbo

Stillingsannoncer:
Lene Jensen, Datagraf
Auning AS, Energivej 75,
8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nød-
vendigvis udtryk for redak-
tionens eller organisatio-

nens mening. Redaktionen
påtager sig intet ansvar for
uopfordret indsendt stof.

Adresse:
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 3396 2800 kl. 10-15,
Telefax: 3396 2998
redaktionen@sl.dk
www.sl.dk

Abonnement:
Abonnementpris 2004:
732,50 kr. inkl. moms (26
numre)
Løssalg: 35,00 kr. + porto

Tryk og produktion:
Datagraf Auning AS

Oplag: 44.476 i perioden
1.7.02-30.06.03

Redaktionen af 8/04
er afsluttet d. 2.4.04.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer for 9/04,
der udkommer den 30. april
er mandag den 19. april kl.
12.
Deadline for 10/04 er fre-
dag den 30. april kl. 12.

Forsidefoto:
Birgitte Rødkær

 Medlem af
Dansk
Fagpresseforening

 FMK
FAGPRESSENS MEDIEKONTROL

Er diskussionen om rummelighed i de sociale institutioner blot endnu en sparefidus i den kommunale sektor? Eller er der fagligt belæg for at diskutere rummelighed – og givet fald under hvilke betingelser? Det blev diskuteret på de pædagogiske dage i Herning den 22. og 23. marts under temaet „Rummelighed – vision eller illusion?“.

s. 4-13

Foto: Birgitte Rødkaer

Mange udviklingshæmmede spiser usundt. Bostedet Lionslund har skåret fedtet væk i et projekt om sund livsstil. De lette livretter skal også udgives som kogebog.

s. 20-21

Foto: Mikael Kaas

Hvilke krav skal SL stille til overenskomstforhandlingerne i 2005? I dette nummer af Socialpædagogen udsender Hovedbestyrelsen et debatoplæg om både Ny Løn og OK 2005, så læserne kan bidrage med ideer og forslag.

i Indhold

s. 4

Masser af rummelighed i en tom pengekasse

s. 6

Kend jeres besøgstid

s. 8

Ordene fik frit løb

s. 9

Hvad er det, vi snakker om?

s. 11

Uddannelsen hvidvasker uligheden

s. 12

Guldhjerner er ikke nok

s. 14

Rift om pædagogiske job

s. 16

Flere specialpraktikker, tak

s. 18

Uddanner nyansatte

s. 20

Stegt flæsk på den sunde måde

s. 22

Kalender

s. 23

Autistisk mand tabte til kommunen

s. 24

Plejebørn til låns
Synspunkt

Citatet

„Mange af de anbragte børn kommer fra vilkår, der gør livet svært, men indsatsen kommer også for sent og er ikke god nok. Vi må kunne gøre det bedre.“

Socialminister Henriette Kjær (K) i Ugebrevet A4 den 29.03.2004

Har vi plads til rummelighed?

- Dette er en slags folkehøring, sagde Kirsten Hornbæk, amtsformand for SL Ringkjøbing, da hun åbnede Pædagogiske Dage 2004, der fandt sted i Herning Kongrescenter 22.-23. marts.

Dagene, der i år var arrangeret af SL-kredsene i Ringkjøbing og Viborg, havde overskriften 'Rummelighed - vision eller illusion'. Fokus var den tendens, vi er vidne til: At man under overskriften 'rummelighed' vil øge brugen af normalsystemet og modsat skære i specialindsatsen.

Med afsæt i udviklingen på området for udsatte børn og unge gav dagene plads til, at erfaringer og meninger kunne brydes, så deltagerne kunne få sat ord på både egne

og andres udlægning af begrebet rummelighed.

For ord og debat skal der til. Der er for alvor brug for, at socialpædagogerne kom-

mer på banen - for eksempel i forbindelse med den kommende anbringelsesreform, understregede Kirsten Hornbæk:

- Jeg er ikke i tvivl om, at økonomien er omdrejningspunktet i reformen - og her er det os, der skal fortælle om konsekvenserne af fejlagtige anbringelser, sagde hun.

De cirka 140 deltagere blev i løbet af de to dage udfordret i fire debat- og konfrontationsgrupper (se de følgende sider) og i en række workshops, og det hele blev rundet af med en rundbordsdebat.

Læs mere om de Pædagogiske Dage på de to arrangør-kredsers hjemmeside under www.sl.dk.

Masser af rummelighed i en tom pengekasse

Man kan ikke frigøre sig fra tanken om, at debatten om rummelighed handler om økonomi, sagde SL's næstformand Benny Andersen, der samtidig mener, at SL skal blande sig fagligt i debatten

Af Kurt Ladefoged
Foto: Birgitte Rødkær

- Der er ikke noget i vejen for at se på ressourcerne på børne- og ungeområdet. Men der er noget i vejen, når økonomien bliver den dominerende tankegang.

Det sagde SL's næstformand Benny Andersen, da han indledte de pædagogiske dage i Herning under temaet 'Rummelighed - vision eller illusion'.

Benny Andersen ville gerne gå ind i socialpolitisk og pædagogisk diskussion om, hvordan særligt børne- og ungeområdet kan blive mere rummeligt. Men han synes

- Vi må skabe rummelighed i de specialiserede tilbud. Hvis man kan få et tilbud, der er målrettet ens særlige behov og udviklingsmuligheder, vil det da være noget af det mest rummelige for den enkelte. At være sammen med ligestillede og opnå succes i denne sammenhæng, vil ofte være en vej til inkludering i normalsystemet, sagde SL's næstformand Benny Andersen, da han indledte de pædagogiske dage i Herning.

– Vi har i kølvandet på rummeligheds-debatten set nogle tendenser til, at forebyggelse og afspecialisering igen har sneget sig ind i praksis. Der har været en tendens til, at skellet er blevet stadig mere udvisket. Det har været opfattelsen, at forebyggende foranstaltninger kan være led i en anbringelse. Og at en kortere anbringelse kunne være forebyggende.

Benny Andersen,
næstformand i SL

heller ikke, det er til at komme uden om, at rummelighed i dagens socialpolitiske debat er snævert knyttet sammen med økonomitænkning og besparelsesforslag.

– Nogle af jer har måske set det hyrdebrev, Socialministeriet sendte ud til alle kommuner lige før jul om 'redskaber til styring af indsatsen vedrørende de udsatte børn og unge'. Her har økonomitankegangen i den grad taget overhånd, når der tales om 'kan' og 'skal' opgaver, samt om rammestyring og revisiteringer.

– Socialministeren har da også siden hen forstået, at hyrdebrevet kunne misforstås og har måttet præcisere over for kommunerne, at de skal iværksætte en indsats over for truede børn og unge. De skal altså følge formålsparagraffen i serviceloven. Ministeren understreger, at det økonomiske hensyn aldrig må have forrang.

– Lad os håbe, at kommunerne også hører ministerens formaning, sagde Benny Andersen og fastslog, at fagligheden må være udgangspunktet for indsatsen over for børn og unge.

Snigende afspecialisering

Benny Andersen forsøgte også at indkredse begrebet 'rummelighed'.

– Det er jo et ord, det er svært at være imod, men det er også et ord, der skjuler, hvad der ligger i at være for. Der er mange eksempler på, hvad man kalder sådan et ord: Honnør-ord, hurra-ord, trylle-ord eller sesam-ord.

– Sesam luk dig op – eller rummelighed åbner op? Desværre er det nok ikke de kommunale pengekasser, vi ser lukke sig

op i rummelighedsdebatten. Men ser vi nu bort fra de økonomiske perspektiver, er der så noget fagligt belæg for at diskutere rummelighed?, spurgte Benny Andersen. Det mente han nok, der var.

– Vi har i kølvandet på rummelighedsdebatten set nogle tendenser til, at forebyggelse og afspecialisering igen har sneget sig ind i praksis. Der har været en tendens til, at skellet er blevet stadig mere udvisket. Det har været opfattelsen, at forebyggende foranstaltninger kan være led i en anbringelse. Og at en kortere anbringelse kunne være forebyggende.

– Tendensen har været en relancering af den gamle hierarkisering af foranstaltningstviften fra før reformen af Bistandsloven i 1993, hvor børn, unge eller familier skulle kvalificere sig igennem en række mindre indgribende tilbud til mere indgribende foranstaltninger, før man fik det rette tilbud.

SL's slogan eller sesam-ord er, at det rigtige tilbud skal gives første gang.

Betingelser for rummelighed

– Samtidig er det min påstand, at hvis man vil gennemføre projekt rummelighed, så er der faktisk hårdt brug for den specialiserede indsats. Men det kræver, at vi sætter ind på flere områder, og at vi nuancerer tilbuddene, fortsatte Benny Andersen.

– Vi må skabe rummelighed i de speciali-

serede tilbud. Hvis man kan få et tilbud, der er målrettet ens særlige behov og udviklingsmuligheder, vil det da være noget af det mest rummelige for den enkelte. At være sammen med ligestillede og opnå succes i denne sammenhæng, vil ofte være en vej til inkludering i normalsystemet.

– Omvendt kan ihærdige bestræbelser på at få alle under samme tag – uanset behov – være noget af det mest ekskluderende for den enkelte, der måtte have helt særlige behov. Måske vil dette krav om indpassning eller tilpasning være den forhindring, som vil være umuligt for den unge at forcere.

– Derfor skal vi både synliggøre og udvikle rummeligheden på det specialiserede område. Vi skal se rummelighed som en meget vigtig kvalitet i det specialiserede system. Og vi skal også hele tiden stille spørgsmål ved, om vi bliver for specialiserede. For de specialiserede tilbud kan også blive så specialiserede, at de overser den rummelighed, som skal til for at kunne løse opgaverne for de børn og unge, de er beregnet til at skulle hjælpe.

Benny Andersen slog derfor også til lyd for, at man udvikler kraftcenter-tankegangen. Det vil sige, at man samler de specialiserede tilbud til udsatte børn, unge og familier omkring en døgninstitution og derfra udvikler de specialiserede tilbud.

– Hermed kan vi også undgå de dramatiske brud, en anbringelse væk fra familien kan opleves som hos mange børn. Kraftcenter-tankegangen kan gøre de specialiserede tilbud mere rummelige – uden at man mister fordelene ved specialiseringen, fastslog Benny Andersen.

kl@sl.dk

Kend jeres besøgelsestid

Socialpolitikken er overtaget af økonomer og politikere, der har rummelighed som mantra. Men hvis det bliver brugt som spareredskab i forhold til specialområdet, er det socialpædagogernes pligt at kaste sig ind i debatten

Af Jens Nielsen

Foto: Birgitte Rødkær

– I er nok nogle stykker herinde, der mener, at I har arbejdet med rummelighed i ganske mange år.

Filosoffen og samfundsdebattøren Peter Johannes Schjødt ser ud over forsamlingen med et skævt smil efter sin indledende påstand – som selvfølgelig ikke kan tilbagevises. Schjødt, der er programmedarbejder ved DR, netop har udgivet en bog om magtbrug og -misbrug i Danmark og arbejder på en programrække om de seneste års danske socialpolitik, er sat til åbne

Grænsen mellem de mulighedsrige og de mulighedsfattige er vanskelig at overskride i Danmark – og det er en tilstand, der ser ud til at blive cementeret. Aldrig har vi været så blinde for restgruppe-problematikken, mener Peter Johannes Schjødt.

Pædagogiske Dage. Og han går lige i kødet på temaet: rummelighed.

For hvad er det, vi snakker om? Rummelighed er et af den slags ord, der bærer sin egen betydning i sig. Et, ja, rummeligt begreb – for hvem kan være imod rummelighed? Nej, men problemet er, at vi ikke er helt på det rene med, hvad det er, vi taler om. Og når et begreb, som har svævet over de socialpædagogiske vande i årtier, nu markedsføres – af politikere og embedsmænd – som løsningen på en række socialpolitiske problemer, så vækker det mistanke. I diskussionen bliver det talt meget lidt om, hvad det helt konkret er, rummeligheden skal dæmme op for – og det er ifølge Peter Johannes Schjødt noget af det, der er galt med den aktuelle debat:

– I de senere år har vi ikke haft nogen egentlig socialpolitisk debat – socialpolitikken er på vej ud af bagdøren. Vi kan se den sociale arv overalt – og vi kan se, at indsatsen mod den ikke altid bærer frugt. Og det er man da også begyndt at se på fra politisk hold, men arbejdet bliver i stigende grad styret af regeringens eksperter – og det vil sige embedsmænd i Finansministeriet. De taler om klientliggørelse og i stedet for indhold diskuterer vi kun løsninger. Og eftersom vi ikke ved særlig meget om det socialpolitiske landskab, kan det føre til en manglende sammenhæng mellem problemerne og deres omfang og så de løsninger, vi forsøger os med, siger han.

– Vi ser problemerne i enkeltpersoner, men vi beskæftiger os ikke med mekanismerne bag marginaliseringen. Vi er verdens fjerderigeste samfund, men samtidig er vi – i forhold til de lande, vi plejer at

sammenligne os med – de klart dårligste til at bryde den sociale arv. Grænsen mellem de mulighedsrige og de mulighedsfattige er vanskeligere at overskride i Danmark – og det er en tilstand, der ser ud til at blive cementeret. Aldrig har vi været så blinde for restgruppe-problematikken, mener Peter Johannes Schjødt.

En klods om benet

I sin aktuelle politiske betydning ses rummelighed også som et middel til at sætte individet i centrum – hvor specialområdet ifølge den forståelse fokuserer på systemet og skaber klienter. Men den opfattelse anfægter Schjødt:

– Det, der hjælper de dårligst stillede mennesker, er en målrettet og en meget specifik indsats – og den kan man kun lave ved at tage folk ud af de sammenhænge, de er i, og så give dem et skub videre – give dem den chance, de ellers ikke ville få. Sådan har rummelighed historisk set været fortolket i den danske velfærdsmodel. Og der findes ikke noget belæg for at sige, at specialsystemet generelt og i sig selv skulle låse folk fast i en klientrolle. Når der er ressourcer nok, virker specialsystemet, konkluderer Peter Johannes Schjødt.

Men netop når det drejer sig om ressourcerne, begynder skoene at trykke:

– Danskerne mener principielt, at hvert menneske skal have sin plads, men samtidig oplever vi, at der for første gang er svigtende opbakning bag velfærdsstaten. Der er flere, der mener, at velfærdsstaten er en klods om benet på den økonomiske udvikling. Og derfor diskuterer vi også mest, hvad der skal være mindre af – ikke hvad

der skal mere af. Og uden tilstrækkelige ressourcer virker specialsystemet selvfølgelig ikke efter hensigten, konstaterer Schjødt.

Han kommer flere gange i indlægget med stikpiller til politikernes tomme snak – som når Poul Nyrup konstaterede, at 'politik handler om mennesker – det må vi se at vænne os til'. Men Schjødt fremhæver også den dobbeltbund, der er i mange af de aktuelle politiske udmeldinger.

Som eksempel citerer han en tale af socialminister Henriette Kjær, hvor hun først kommer ind på 'pædagogernes ansvar for at skabe plads til de lidt skæve', som hun i samme sætning ligestiller med 'de dårligst stillede'. Og to-tre linier længere nede i talen, konstaterer Schjødt, kommer så koblingen til den politiske virkelighed. Her fremhæver ministeren nemlig, at 'rummelighed også har den fordel, at den mindsker presset på den kommunale økonomi'.

Det bliver dyrt!

Ud over sammenblandingen af 'de lidt skæve' og 'de dårligst stillede', taler ministeren også mod bedre vidende, mener Schjødt:

– Norske erfaringer viser, at hvis rummeligheden skal virke, så kræver det en dyb respekt for de specialiserede tilbud – og så bliver det dyrt. Hvis alle skal have en uddannelse og ind på det opskruede arbejdsmarked, så koster det mange penge. Hvis man på den anden side forsøger at bruge rummelighed som et middel i sparetider, så bliver det svært at rumme alle selv i specialsystemet. Man må ikke tage fejl af de sociale problemers omfang og dybde – og det er det, vi gør, siger Peter Johannes Schjødt.

For mens man taler om hensynet til den enkelte i rummelighedens navn, så gør man i praksis det modsatte: Man tager ikke hensyn til den enkelte ved for eksempel en

bloc at sluse børn eller unge med den ene eller andet problem tilbage til den 'normale' folkeskoleklasse.

– Vi er på vej tilbage til apparatfejlmодellen: Der er noget, der er forkert inde i den enkelte. Men rummelighed knytter sig jo til anerkendelsen af det relationelle. Rummelighed betyder, at indsatsen skal rette sig mod hele det relationelle netværk. Det store billede viser bare, at det modsatte er ved at ske, siger Peter Johannes Schjødt.

Bland jer – nu!

For at stoppe denne udvikling efterlyser han en langt bedre erfaringsopsamling på det forskningsmæssige område: Hvornår lykkedes det, og hvornår ikke – og hvad er kravene for at det lykkes?

Men det er ikke kun forskernes arbejde. I en socialpolitisk situation som den aktuelle skærpes kravene til professionsetikken, mener han. Skal socialpædagoger være politisk talerør for brugere, klienter, børn og unge, spørger han forsamlingen – og svarer selv:

– Ja, det skal I. Vi har brug for, at de erfaringer, der er ude på institutionerne og i et fagforbund som jeres, bliver trukket ind i den politiske debat. I skal være med til at kvalificerer debatten. Når I diskuterer detaljerne og hverdagen, er det vigtigt hele tiden at have for øje, hvilke krav jeres arbejde stiller til socialpolitikken. Og de krav må I hele tiden minde ministeren om, formår Schjødt.

Og det er alvor, hvis ikke specialområdet og alle de socialpædagogiske erfaringer skal støde på grund i den aktuelle storm af strukturreform, skattestop og spareplaner, mener han:

Hvis ikke I kender jeres politiske besøgelsestid nu, så er I ved at afskaffe jer selv.

jni@sl.dk

Noter

Kommunale streger

Socialpædagogernes Landsforbund har udgivet debathæftet „Streger, der sætter rammer for livet“. Hæftet handler om en kommende ny kommunalstruktur, og SL skriver på bagsiden af debathæftet blandt andet: „Debatten om en kommende kommunalreform handler meget om streger på landkortet – streger for kommunegrænser og for amter eller regioner. Men stregerne sætter rammer for mange menneskers liv, og for nogle kan stregerne på kortet få afgørende og meget uheldige konsekvenser.“

Hæftet er gratis og kan bestilles på 3396 2800 eller læses på sl.dk/pjecer.

Imp

Nye redskaber til kompetenceudvikling

Redskabsmappen Den gode Arbejdsplads er blevet forbedret med nyt materiale om kompetenceudvikling. Materialet er udviklet på baggrund af aftalen om kompetenceudvikling fra KTO-forliget 2002 og erstatter det eksisterende afsnit om uddannelsesplanlægning.

De nye materialer består af drejebogen „Sådan udvikles kompetencer“, et spørgeskema om læringsmiljø og et metodekatalog „Sådan organiseres læringsprocesser“. Det nye redskab er sendt til alle arbejdspladser med over fem ansatte samt til personalecheferne i amter og kommuner.

Øvrige interesserede kan downloade materialet på www.sl.dk/dengodearbejdsplads

kl

Dem og os

Debatgrupperne var et centralt, interaktivt element på årets Pædagogiske Dage.

På forhånd var deltagerne blevet bedt om at besvare en række spørgsmål om begrebet rummelighed, og ud fra svarene var deltagerne blevet delt op i otte enighedsgrupper – fire hold af 'visionære', der overvejende ser rummelighed som en vision, der indeholder udviklingsmuligheder for det socialpædagogiske arbejde, og fire hold af 'illusionære', der omvendt ser rummelighed som en illusion og en faglig og/eller ressourcemæssig trussel mod specialområdet.

Et hold af 'visionære' blev så sat sammen med et hold 'illusionære' i en debatgruppe, der lagde ud med ren konfrontation à la det engelske underhus med to stolerækker over for hinanden. Efter en – til tider – heftig udveksling af meninger og argumenter, gik de to hold hver for sig. Opgaven var herefter at formulere tre udsagn, som udtrykte enighedsgruppens samlede holdning. Disse statements skulle til slut præsenteres for 'modstanderne', som var det et indslag i tv.

Enighedsgruppernes hovedstandpunkter blev siden samlet ind og er gengivet i den seminarieavis, der ligger på arrangørkredsene SL-Ringkjøbing og SL-Viborgs hjemmesider. Se på www.sl.dk.

Ordene fik frit løb

I 'det engelske parlament' fik debatgrupperne mulighed for at sætte synspunkterne på spidsen

– Kravene til fagligheden er så komplekse, at 25 procent af en årgang ikke kan følge med i en almindelig klasse. I den 'gamle' skole var der forudsigelighed. Nu er alt kaos for mange børn og unge

En illusionist

– Jamen skulle vi så ikke give os til at diskutere, hvad rummelighed indebærer. Hvilke krav vi skal stille til rummeligheden

En visionær

Af Kurt Ladefoged
Foto: Birgitte Rødkær

I det engelske parlament Underhuset er det traditionelt Labour og de konservative, der sidder over for hinanden og diskuterer højtlydt og energisk. I Herning var det 'visionære' og 'illusionister', der sad over for hinanden og forfægtede hvert deres synspunkt.

De havde på forhånd udfyldt et spørgeskema, der afslørede, om de mest troede på at rummelighed er en vision eller en illusion. Og nu skulle de så forsvare og afprøve deres synspunkter over for den modsatte gruppe.

Der kom der en absolut livlig debat ud af – også fordi nogle deltagere virkelig evnede at leve sig ind i rollen som enten visionær eller illusionist. Men senere viste det sig, når det kom til stykket, at der ikke var så stor forskel på standpunkter og anskuelser, når man skulle til at udforme en konkret politik.

To 'parlamentsformænd' eller proceskonsulenter hjalp med til at provokere debatten i gang. Og den kom hurtigt til at tage udgangspunkt i folkeskolens rummelighed eller mangelen på samme.

– Kravene til fagligheden er så komplekse, at 25 procent af en årgang ikke kan følge med i en almindelig klasse. I den 'gamle'

skole var der forudsigelighed. Nu er alt kaos for mange børn og unge, lød det fra illusionisterne.

– Jamen skulle vi så ikke give os til at diskutere, hvad rummelighed indebærer. Hvilke krav vi skal stille til rummeligheden, svarede de visionære.

– Det nytter ikke bare at hævde rummelighed, hvis realiteterne viser noget andet og rummeligheden ikke fungerer i praksis. Hvis vi putter de svage ind i vores vision, og det viser sig at være en illusion, svigter vi de svage, replicerede illusionisterne.

– Hvor er rummeligheden egentlig i vort eget socialpædagogiske system. Er vi ikke tit lige så intolerante, som vi påstår folkeskolen er. Putter vi ikke selv børn og unge ned i specielle kasser og udstyrer dem med diagnoser. Udstøder vi ikke på den måde selv børn og unge, lød de visionæres modsvar.

Sådan bølgede synspunkterne frem og tilbage i halvanden time. Og man følte sig i perioder virkelig hensat til det engelske parlament med råben og skrigen, applaus og mishagsytringer. Debattørerne fik også sagt de 'uartere' ting, som pæne socialpædagoger ikke siger.

Men det hjalp med til, at man kunne skærpe sine synspunkter. Noget der er brug for, når socialpædagogernes røst skal lyde i fremtidens socialpolitiske debat.

kl@sl.dk

– Jeg kan fandeme godt forstå, at andre ikke kan forstå os, når vi ikke engang kan forstå hinanden... Vi har i den grad forsømt at dokumentere vores arbejde.

– Faren ved at give folk en hammer i hånden er, at de så tror, alt er søm...

Fra debatten

Hvad er det, vi snakker om?

Er de visionære ikke bare naive, og hvorfor skal det være et problem for alle, at rummeligheden ikke er ubegrænset?
– rapport fra skeptiker-land

Af Jens Nielsen

Foto: Birgitte Rødkær

– Jeg kunne da godt tænke mig, at når dagen er omme, så har jeg flyttet mig over blandt de visionære.

Det er sådan set ikke, fordi viljen mangler, men skepsissen er stor i gruppen af 'illusionære' – altså den gruppe, der ikke

har så stor fidus til ideen om rummelighed som den store forkromede løsning for mennesker og budgetter på specialområdet.

– Det er som om, jo mindre der er af den, jo mere taler vi om rummelighed. Sådan var det også på arbejdsmarkedet, som en konstaterer.

Vi er i en af enighedsgrupperne. Konfrontationen er ovre, de 'visionære' har forladt lokalet for at snakke videre andetsteds, og nu sidder de 11 skeptikere tilbage og skal finde frem til de tre ufravigelige udsagn eller erklæringer, som opgaven lyder på.

Nogle siger mere end andre, men alle får sagt noget, og stemningen er alt andet en

desillusioneret. Det tager bare noget tid at få skilt de forskellige måder at bruge begrebet rummelighed ud fra hinanden. Og skepsissen over for den 'officielle version' er intakt:

De visionære bliver kaldt for naive. Det er de økonomiske incitamenter, der har forrang i debatten, er der nogenlunde enighed om:

– Det er blevet helt legalt at gå ud og sige, at den her indsats for den her svage gruppe har vi ikke råd, som en formulerer det.

Flere fremhæver, at debatten om rummelighed er startet bagvendt: Først lukker politikerne specialtilbud ned – og så insisterer de på, at rummelighedsprojektet skal lykkes.

ikke kan forstå os, når vi ikke engang kan forstå hinanden... Vi har i den grad forsømt at dokumentere vores arbejde, beklager en.

Men fra den erkendelse og så til at uden videre at æde de 'visionæres' argumenter – der er godt et stykke.

– Vi tænker meget konkret – at hvis der sker sådan og sådan vil vores unger kom-

Gruppen kan heller ikke forstå det principielle opgør med specialområdet, som mange fornemmer ligger bag den bastante lancering af rummelighedsbegrebet:

– Det er som om, det skal være et problem for alle, at der ikke er ubegrænset rummelighed. Men det er jo sådan set meget godt for autisten, at folkeskolen ikke kan rumme ham og sender ham videre til et sted, hvor han kan få den rigtige behandling.

Det betyder ikke, siger flere, at man ikke skal arbejde med åbenhed i forhold til normalsystemet. Tiltroen er bare ikke så stor:

En fortæller, at den institution, hun er på, for første gang i 18 år, hun har arbejdet på stedet, har fået en henvendelse fra en folkeskole, der søgte ekspertisehjælp for at kunne beholde en dreng, der ellers var blevet visiteret og var på vej væk fra skolen.

– Men det skyldes sikkert, at der er en idealistisk lærer, der selv har taget initiativet.

Dilemmaet er et grundvilkår

Efterhånden spores snakken ind på formuleringen af de udsagn, der skal fremføres overfor den 'visionære' modpart. At rummelighed er en grundsten i det socialpædagogiske arbejde, det er man helt enige med de 'visionære' om. Men der er også enighed i gruppen om, at rummeligheden i arbejdet har mindst to dimensioner:

– Og i den virkelighed, vi er i, skal vi kunne rumme begge dele. Vi skal kunne møde brugeren med rummelighed, selvfølgelig. Men vi skal også kunne diskutere vores faglighed og kunne klare, at den bliver udfordret, siger en.

– Men vores erfaringer bliver jo ikke brugt til en skid, lyder indvendingen umiddelbart.

Alligevel samler indlæggene sig efterhånden om bestemte temaer: Om at rummelighed handler om at kunne rumme forskellighed. Om at rummelighed også handler om personlige dilemmaer for den enkelte: Hvor går grænsen mellem min faglighed og min personlighed? Og det en-

En fortæller om sine erfaringer fra en specialskole, hvor kommunerne kalder børnene tilbage i rummelighedens navn:

– Og dem får vi så tilbage efter tre år, hvor de har fået det meget værre.

En anden fortæller om den institution, hun arbejder på, og som huser alt fra børn, der skal slimsuges en gang i timen til elever, der kommer lige fra en almindelig folkeskole – og så alle de udviklingshæmmede. Det lyder ikke som om, hun synes, den rummelighed gavner ret mange.

Men har argumenterne fra de 'visionære' ikke gjort indtryk? Jo, der er da i hvert fald enighed om, at det er sundt at diskutere, hvordan rummeligheden trives i den socialpædagogiske baghave:

– Når vi begynder at tale om rummelighed som noget, der kun hører hjemme i normalsystemet, så har vi da skubbet problemet fra os, som en siger.

– Hvad er egentlig det modsatte af rummelighed, spørger en pludselig ud i lokalet. Der er stille et øjeblik.

– Folkeskolen, lyder svaret så til almindelig morskab.

Det er det, vi er oppe imod

Men tvivlen om, hvad det egentlig er, der ligger i begrebet rummelighed, nager:

– Jeg kan fandeme godt forstå, at andre

me i klemme. De andre snakker visionært – og derfor lidt naivt. Og det gjorde faktisk et stort indtryk på mig, at det skete i en diskussion som denne her, for det er det vi er oppe imod hos politikere og embedsmænd, fortæller en.

– Ja, alle metoder og pædagogiske retninger har politikernes interesse, hvis der er penge i dem, supplerer en anden – og følges op af endnu en tør konstatering.

– Faren ved at give folk en hammer i hånden er, at de så tror, alt er søm...

der med formuleringer med cirka følgende indhold:

Rummelighed er et grundvilkår i det sociale arbejde. Men for at komme videre, for at styrke fagligheden og kunne stille krav er det afgørende at få afgrænset og defineret, hvad det er, vi snakker om, når vi siger rummelighed. Vi må både som personer og som faggruppe kunne rumme det dilemma, at rummelighedsbegrebet indeholder

to potentielle modsætninger: på den ene side den politisk-økonomiske tilgang og på den anden side den faglige med dens krav til kvalitet, metodefrihed og mulighed for at kunne sige fra.

Formuleringerne bliver skrevet op på flipover'en, delt op i tre udsagn, og alle nikker til ordene. Og efter lidt tovtrækkeri lykkes det også at få nogen til at præsentere dem.

Efter kaffen kommer de 'visionære' dryssende, og da begge grupper har fremlagt deres udsagn, er der ikke så langt endda mellem ordlyden i den ene og den anden gruppe. Måske er der alligevel nogen, der har rykket sig? Eller er alle bare kommet tættere på at være enige om, hvad det er, vi taler om?

jni@sl.dk

Uddannelsen hvidvasker uligheden

Uddannelserne skaber blot ulighed på et højere niveau. Pædagoguddannelsen er ikke bedre til andre – og her går det den forkerte vej, mener seminarirektor Søren Gytz

Af Jens Nielsen

Foto: Birgitte Rødkær

Der var engang, hvor vi troede på lighed gennem uddannelse. Troede på, at uddannelse kunne skabe et mere retfærdigt samfund. Sådan er det ikke mere. Det viser sig, at uddannelse skaber ulighed. Og det gælder også pædagoguddannelserne.

De noget mistrøstige ord kommer fra Søren Gytz, rektor på Viborg Seminarium, der i sin workshop på Pædagogiske Dage holder oplæg om rummelighed på pædagoguddannelsen. Hans pointe er blandt andet, at selv om flere og flere får en uddannelse, udligner det ikke uligheden.

– Vi kravler alle sammen op ad en stige, der synker. De sociale forskelle er nogenlunde intakte i forhold til for et par årtier siden. Og uddannelsessystemet er med til at fastholde de forskelle, siger Søren Gytz.

Det handler uddannelsessystemets omveksling af den kulturelle kapital. Begrebet kulturel kapital bruges til at beskrive en persons ballast af sprog, opførsel, uddannelses- og opdragelsesmæssige baggrund, etniske tilhørsforhold samt mere overført om kompetencen til at lære, hvordan man skal begå sig i en given kulturel verden, evnen til at opfatte kulturelle signaler, tavs viden, etc.

Børn og unge møder op til skolegang og uddannelse med forskellige kulturel kapital, og de forskellige uddannelser har forskellige adgangskrav – også når det gælder denne kapital. Gytz giver eksemplet med

– Vi oplever en udgrænsning på pædagogseminarierne. Tendensen går mere og mere i retning af individuelle prøver. Og i gruppearbejdet er der i en gruppe på fem altid en, der er svagere fagligt – og som bliver udpeget som årsag til, at gruppen ikke kan arbejde sammen, fortæller Søren Gytz, rektor på Viborg Seminarium.

gymnasiet som 'en fortsættelse af den dannede samtale ved middagsbordet'.

– Uddannelsessystemet 'forfremmer' den forskel, der er i de kulturelle kapitaler til en ulighed. De sociale forskelle veksles til uddannelsesmæssige forskelle, som så igen skaber eller bevarer de sociale forskelle. Det er altså ikke skolen, der skaber de sociale forskelle, men uddannelsessystemet fungerer desværre som en slags centralbank for de kulturelle kapitaler, mener Søren Gytz.

– Man kan også sige, at uddannelsessystemet 'hvidvasker' de sociale forskelle. Advokatens søn får jo ikke automatisk adgang

til universitetet – så ville vi jo protestere. Men advokatens søn kommer med en kulturel kapital, som let kan omveksles i uddannelsessystemet, siger Søren Gytz.

Han mener, at daginstitutionerne – med de aktuelle ideer om læseplaner mv. – for alvor er ved at blive skudt ind som en ny sorteringsmekanisme, der i endnu højere grad vil sætte boglighed i højsædet.

– En lang boglig uddannelse er en trumf, der slår de fleste andre kort – og fagforeningerne BUPL og SL er gået med på denne uddannelsesinflationære tanke – blandt andet ud fra den helt legitime tanke, at jo mere uddannelse, jo me-

re i løn til medlemmerne, mener Søren Gytz.

Seminarirektoren retter også skytset mod sin egen verden – for seminarierne er også gået ombord i uddannelseskæbeløbet, siger han. Og det fører i disse år til et udskilningsløb, som ikke før har været normalt på seminarierne.

– Vi oplever en udgrænsning på pædagogseminarierne. Tendensen går mere og mere i retning af individuelle prøver. Og i gruppearbejdet er der i en gruppe på fem altid en, der er svagere fagligt – og som bliver udpeget som årsag til, at gruppen ikke kan arbejde sammen, fortæller Søren Gytz.

En tilhører i salen, der blev uddannet sidste sommer bekræfter, at de studerende er individuelt orienteret, og en sous-chef fra et andet seminarium fortæller, at der er stor efterspørgsel efter individuel vejledning – nærmest i form af karrierevejledning.

Søren Gytz illustrerer udviklingen ved at fortælle om karaktergivning – hvad er det, der belønnes? Når man ser på, hvad der giver høje karakterer, viser det sig, at det i høj grad er evnen til at formulere sig på skrift, der scorer hos underviserne på seminarierne. De har som oftest en lang videregående uddannelse og belønner – helt i tråd med de retningslinjer, der ligger fra centralt hold – formuleringer og teoretiske overvejelser.

– Sådant er uddannelsens logik – og den er købt af både fagforeningerne og seminarierne. Men det er min påstand, at man på seminarierne ikke nødvendigvis lærer at blive en god pædagog, siger Søren Gytz – og det måske heller ikke det, der er fremtiden for en faggruppe som socialpædagogerne.

Ansørgertallet til pædagoguddannelserne falder, og et stærkt stigende antal nyuddannede har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet. Og fra flere sider lyder der opfordringer til at lave kortere uddannelser til omsorgssektoren. Søren Gytz provokerer da også med at opfordre SL til at overveje at specialisere sig:

– Socialpædagogerne kan jo overveje at efterligne sygeplejerskernes strategi. Måske skal pædagogerne fremover være ledere og mellemledere og så overlade det konkrete pædagogiske arbejde til PGU'erne? Måske skal en fagforening som SL gå efter at blive en mindre forening, men så til gengæld skaffe mere i løn til sine medlemmer?

jni@sl.dk

Guldhjerner er ikke

De gode viljer ikke altid nok til at skabe rummelighed. De faglige ressourcer skal være tilstede, påpegede kontorchef Elisabeth Lenzing, Amtsrådsforeningen

Af Kurt Ladefoged
Foto: Birgitte Rødkær

– Det var 2010-rapporten om eksplosionen i udgiftsstigningerne på især børne- og ungeområdet, der trickede rummelighedsdebatten.

Det fastslog kontorchef i Amtsrådsforeningen, Elisabeth Lenzing, da hun afviklede sin workshop 'Rummelighed – en påstand eller en realitet, et løfte eller en trussel?'

Den rapport Elisabeth Lenzing refererede til viste, at hvis de årlige stigninger i udgifterne på socialområdet fortsatte i det første årti i det nye årtusinde, som de

gjorde i 90'erne, så ville de være steget med 70 procent frem til 2010.

Hun forklarede, at der var flere årsager til denne udgiftsstigning:

– Vi har i samfundsdebatten haft fokus på udsatte børn og unge. Der var politisk enighed om, at der måtte gøres noget. Samtidig har der været store forventninger til, at systemet har kunnet løse problemerne. Og så kom forskrækkelsen over de store udgiftsstigninger.

– Samtidig har der rejst sig en debat, om de mange penge nytter noget. Virker foranstaltningerne? Ja, der går nærmest en bølge igennem landet, der siger, at vi ikke ved noget. Det er en bølge, jeg er forbandet over – navnlig over for mine kolleger i Kommunernes Landsforening, der fører an i koret. For den påstand, de kommer med, passer ikke, sagde Elisabeth Lenzing.

Men hun måtte også konstatere, at 'bølgen' allerede har virket:

– Der er allerede sket et fald i udgifterne fra 2002, og vi kan samtidig se, at der

Elisabeth Lenzing kom også ind på, hvad der kan støtte rummelighed. Og hun slog her fast, at gode holdninger – guldhjerner er godt, men det er ikke altid nok, hvis man vil bruge normalsystemet.

er sket et markant fald i anbringelserne af de små børn, mens anbringelserne fortsætter med at stige for de store børn, når de bliver for synlige, støjende og voldelige.

– Samtidig har vi et stort problem med de voksende ventelister i børne- og ungepsykiatrien. Her står vi virkelig over for et problem. Her er der grund til at tænke os om, hvis vi vil noget med vores diskussion om rummelighed, fastslog Elisabeth Lenzing.

Hun nævnte også, at der findes mange interessenter i debatten om rummelighed:

– Der er selvfølgelig barnet eller den unge og deres familier. Og så er der administrationen/politikerne, der står bag normaltilbuddene. Mange af dem har den holdning, at 'vi kan det hele'. Det mener de ikke kun i denne tid, hvor vi diskuterer struktur.

– Andre interessenter er børn, unge og deres familier i normaltilbuddene. Her er der ikke automatisk rummelighed. Vi vil ikke have bøvl med de adfærdsvanskelige,

som forstyrrer os. Det er ikke 'dem', vi vil have, vores børn skal lege med. Så det er ikke så ligetil at praktisere den påståede rummelighed, konstaterede Elisabeth Lenzing.

Kravene til rummelighed

Hun slog fast, at hvis man vil praktisere en fagligt forsvarlig rummelighed, må der foretages en analyse af, hvad der løses bedst hvor og af hvem.

– Man må lave en grundig udredning af barnets behov og ressourcer. Og der må laves en handleplan i samarbejde med barn og familie, der fastlægger de effekter, der ønskes nået. Først derefter skal man lave overvejelser over, hvordan man kan opnå de ønskede effekter. Kan det ske i nærmiljøet? Eller kan et specialtilbud kombineres med nærmiljøet. Og hvis specialtilbuddet er nødvendigt, hvordan kan det så bedst undgås, at der sker udstødning fra nærmiljøet?

– Desværre oplever vi, at rummelighedsbeslutningen allerede træffes i den indledende fase. Den burde først tages, når man har foretaget den grundige udredning af, hvor det er muligt at opnå de ønskede effekter.

Elisabeth Lenzing kom også ind på, hvad der kan støtte rummelighed. Og hun slog her fast, at gode holdninger – guldhjertes er godt, men det er ikke altid nok, hvis man vil bruge normalsystemet.

– Der skal også tilføres faglighed og ressourcer på tværs af sektorerne. Og det er ikke gratis. Hvis normalsystemet skal klare opgaven, skal der ske en opbakning fra professionelle specialister. Og det skal ske på den måde, at man sender specialisterne til barnet i stedet for barnet til specialisterne. Desuden skal man dokumentere det, man gør. Der skal andet til, end „jeg tror“, „jeg føler“ og „jeg tænker“.

kl@sl.dk

Rift om pædagogiske job

Jobprojekt

SL gennemfører et 2-årigt jobprojekt to steder i landet. Det ene er i Århus amt, det andet dækker Vestsjælland og Storstrøm amter.

I hvert projekt er ansat en jobkonsulent, Hans Højer i Århus og Lise Petersen i Vestsjælland/Storstrøm.

De to jobkonsulenter skal finde metoder til, at arbejdspladser hurtigt kommer i kontakt med den rette arbejdskraft – og omvendt. Formålet er at få ledige i arbejde og få kvalitet i besættelsen af job.

Midlet er at kortlægge det pædagogiske jobmarked: Hvordan ser det ud, hvordan udvikler det sig, og hvilke kompetencer efterspørges?

Det giver et redskab til at rådgive og vejlede de job-søgende og fagforeningen om, hvilke kurser og kompetencer, der er behov for. Det endelige mål for projektet er at afklare om Jobformidling skal være en af SL's landsdækkende kerneydelser, og om det eventuelt skal erstatte AF's formidling.

Ledigheden stiger hos alle medlemsgrupper i SL's Arbejdsløshedskasse.

– Det er et klart krisetegn, når nyuddannede har svært ved at få job, som det har været tilfældet de sidste par år, siger Palle Hansen, leder af A-kassen.

Socialpædagogernes Landsforbund sætter ind med et toårigt job-projekt i tre amter

Af Anja Dybris, journalist

I dag er det ikke usædvanligt, at der er omkring 50 ansøgere til pædagogiske stillinger på specialområdet. En tendens, der også viser sig på BUPL's område. Arbejdsmarkedet strammer til, og der er rift om de pædagogiske job.

Der er ingen entydige forklaringer. Det er utroligt svært at afgrænse det pædagogiske arbejdsmarked og trække tal ud for, hvor mange stillinger, der reelt er, og hvilke uddannelser de ansatte har. Set i gennemsnit er der ikke skåret ned på den socialpædagogiske sektor, og set på længere sigt bliver der ikke uddannet for mange pædagoger.

SL's A-kasse har fulgt dimittendernes ledighed tæt i de seneste 4-5 år.

– Deres overgang til job er en god indikator for, hvordan arbejdsmarkedet ser ud, siger Palle Hansen.

Indtil for to år siden havde de fleste skaffet sig et job, før de var færdiguddannede. I dag er billedet modsat, hvor 35-40 procent stadig er ledige efter tre-fire måneder. I tal er det cirka 300 ud af de 800 nyuddannede, som SL's a-kasse optager hvert halve år.

– Det er et stort problem med så mange ledige nyuddannede, og jo længere tid, de går ledige, jo sværere har de ved at få job. Demografisk set varer det ikke mange år, før vi har brug for dem, når de store årgange af pædagoger forlader arbejdsmarkedet, siger Palle Hansen.

På sporet af det rette job

– Jobprojektet, som SL har sat i gang, skal afdække, om et samarbejde mellem arbejdsgivere, institutioner, tillidsfolk og fagforeninger kan sikre hurtigere og mere kvalitative ansættelser, siger Hans Højer

Han blev den 1. januar ansat som jobkonsulent i SL Århus Amt, og han skal hjælpe ledige med at komme på sporet af det rette job og arbejdsgiverne med at komme i kontakt med den rigtige arbejdskraft. Tilsvarende er Lise Petersen ansat som jobkonsulent i Vestsjællands og Storstrøms amter.

Sammen med de lokale fagforeninger skal de to udvikle redskaber til hele forbundet.

Lige nu er de i gang med en undersøgelsesfase. De laver fokusinterview med ledere for at finde ud af, hvilke behov arbejdspladserne har, og hvilke kompetencer de efterspørger.

Tilsvarende taler de med de ledige og de nyuddannede om deres kompetencer og forventninger.

– Det er hårdt, derude i virkeligheden. Området ændrer sig hurtigt, og vi har eksempler på nyansatte, der knækker på misforhold mellem kompetencer og krav, samt på grund af mangelfuld indkøring på arbejdspladsen, forklarer Hans Højer.

Han vil dels „sælge“ Jobsporet, en database, der samler alle pædagogiske stillinger, og som alle kan opslå stillinger og søge på via SL's hjemmeside. Dels vil han „sæl-

ge" uddannet arbejdskraft – også som vikarer.

– Men jeg vil også fremhæve, at arbejdspladserne har bedre chancer for at rekruttere og fastholde de rigtige medarbejdere, hvis de skriver en jobprofil, der er til at forstå, og hvis de former en politik for, hvordan de vil køre nye medarbejdere ind på stedet, siger Hans Højer.

Efter undersøgelsesfasen kommer (arbejds)formidlingsdelen, hvor de to jobkonsulenter skal forsøge at matche arbejdsgivernes behov med de lediges kvalifikationer.

Ingen skurke

På arbejdspladserne forlyder det undertiden, at de studerende og nyuddannede er for dårligt forberedte på den virkelige socialpædagogiske verden, og at det kan være grunden til, at de ikke får job eller hurtigt forlader faget.

– Jeg mener ikke, man kan udpege nogle skurke, siger Allan Stochholm, koordinator for praktiklærerne på Peter Sabroe Seminarium i Århus.

Han mener nok, at praktiklærerne har fingeren på pulsen og har et tæt samarbejde med arbejdspladserne og deres praktikvejledere.

Det tætte samarbejde udbygges på seminariets kurser for praktikvejledere, som er bibeholdt, selvom praktikvejllederuddannelsen nu er et modul i en diplomuddannelse på JCVU, Jysk Center for Videreuddannelse. De to pædagogseminarier i Århus meldte sig ud af samarbejdet i JCVU 1. januar i år.

– Både vi på seminariet og arbejdspladserne har ansvaret for, at uddanne en kvalificeret arbejdskraft, fremhæver han.

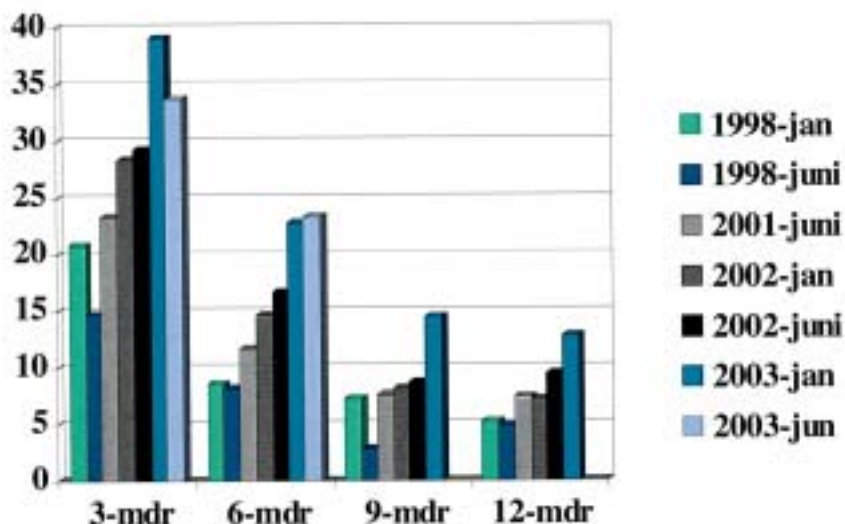
Men realiteten i Århus amt er sådan, at der kun er specialpraktikker nok til, at de studerende kan få én hver. Derfor må nogle studerende „nøjes med“ en specialpraktik i deres øvelsespraktikperiode.

– Jeg ser, at de studerende, som har været i specialpraktik i et halvt år i deres lønnede praktik er så klar til at arbejde inden for specialområdet.

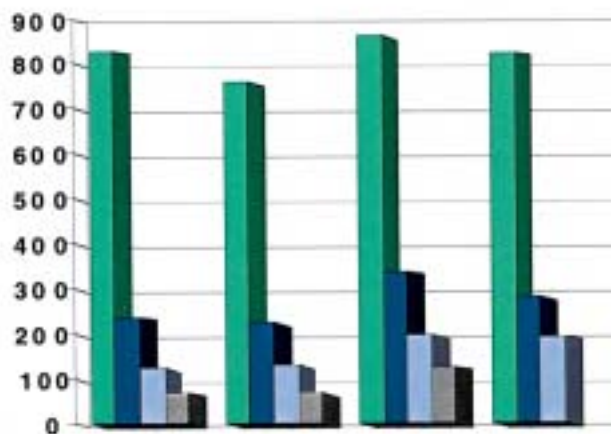
Allan Stochholm har lige fordelt praktikpladser for næste periode. Efter at den tredjedel, der skulle have deres specialpraktik, havde fået tildelt, var der 6 pladser tilbage at tilbyde de resterende 75 studerende, hvoraf mange ønskede at komme i nummer to specialpraktik.

(Læs mere på de følgende sider)

**Dimittendledigheden i procent 1998 - 2003
opgjort efter 3, 6, 9 og 12 måneder**

**Dimittenderne i 2002 og 2003
Ledige medlemmer efter 3, 6 og 9 måneder (antal personer)**

	2002 jan	2002 jun	2003 jan	2003 jun
Optaget SL:A	827	755	856	821
ledige efter 3 -mdr	235	221	335	277
ledige efter 6 -mdr	121	126	194	191
ledige efter 9 -mdr	68	66	124	124

Flere specialpraktikker, tak

– Det er meget forskelligt, hvordan politikken er på forskellige arbejdspladser. Det handler også om nedskæringer og normeringer. Netop på det her område, er vi ikke blevet godt nok forberedte fra seminariet. Vi troede helt klart, at det var nemmere at få job.

Lone Rønde-Andersen,
arbejdsløs pædagog

Lone Rønde-Andersen brænder for specialområdet og ønsker at arbejde med udviklingshæmmede eller autister. Det var derfor hun meldte sig ind i SL. Men lige nu vil hun allerhelst have et job. For at kunne komme i gang med at bruge den pædagoguddannelse, hun afsluttede i juni 2003

Af Anja Dybris, journalist
Fotos: Anders Bach

Hun synes selv, hun er godt kvalificeret. Har fået mange kompetencer igennem sin uddannelse og har desuden en vis portion livserfaring. Alligevel er hun stadig arbejdsløs. Selvom hun har søgt og søger mange faste stillinger og vikariater.

Undertiden kan hun tvivle på, om pædagoguddannelsen var det rigtige valg, sådan som arbejdsmarkedet ser ud. Men nej.

Lone Rønde-Andersen, 31, vil gerne arbejde med mennesker og fortæller her sine erfaringer og overvejelser om at søge job inden for specialområdet som nyuddannet.

– Det er min drøm at arbejde med voksne udviklingshæmmede eller autister – eller som støttepædagog for børn med udviklingshæmninger. Mit privatliv er så fleksibelt, at jeg kan tage alle typer vagter, fortæller hun. Men understreger, at hun allerhelst vil i gang med at bruge sin uddannelse og søger arbejde på hele det pædagogiske område fra børnehaver til bosteder.

– Man kan sige, at jeg var så „uheldig“ at få min specialpraktik som øvelsespraktik. Det var på Hinnerup Kollegiet. En suveræn arbejdsplads med voksne autister, og jeg var meget glad for at være der.

Problemet for Lone og de øvrige pæda-

gogstuderende er, at der ikke er mange praktikpladser på specialområdet, så det er kun få, der får opfyldt deres ønsker om to perioder dér.

– Jeg ville gerne have prøvet kræfter med endnu en specialpraktik i et længere forløb. Jeg tror da også, det trækker op i en ansøgning til en SL-arbejdsplads, hvis man har været på specialområdet i en af de lønede praktikker. Nogle af mine studiekammerater har været så heldige at få vikariater på de arbejdspladser, hvor de har været i praktik, forklarer Lone Rønde-Andersen.

Hun er en stor fortaler for, at praktikperioderne igen skal finansieres af SU, sådan at praktikanter kommer oveni normeringen.

– Det vil skaffe flere specialpraktikker, så vi, der brænder for området, kan få prøvet vores viden og kvalifikationer af, mener hun.

Gode informationsmøder

– Nogle arbejdspladser holder informationsmøder i forbindelse med, at de slår stillinger op, og jeg har været til nogle stykker. Det er en god ide at samle folk, synes jeg. Man bliver vist rundt og får at vide, hvilke kompetencer og holdninger, arbejdspladsen lægger vægt på, og man bliver informeret om stedet, vagter og andre praktiske ting.

– Der er to fordele ved det. Dels kan man fornemme, hvordan stemningen og personaleplejen er, og dels er der måske nogle af de andre ansøgere, der har spørgsmål, som man ikke selv har tænkt på.

– Jeg lægger vægt på en arbejdsplads med en god personalepolitik. For jeg har set et eksempel på, at selv det stærkeste menneske kan blive kørt ned, hvis han eller hun kommer ind på en forkert arbejdsplads, siger hun.

Det er ikke altid ansøgere får respons, hvis de ikke bliver udvalgt til samtale. I

– Jeg lægger vægt på en arbejdsplads med en god personalepolitik. For jeg har set et eksempel på, at selv det stærkeste menneske kan blive kørt ned, hvis han eller hun kommer ind på en forkert arbejdsplads, fortæller Lone Rønde-Andersen.

nogle annoncer står, at hvis man ikke har hørt noget inden en bestemt dato, er man ikke kommet i betragtning til stillingen.

– Andre arbejdspladser sender nogle venlige linjer som afslag og fortæller måske, hvor mange ansøgere, der har været, forklarer hun.

De er nogle studiekammerater, der stadig mødes, og de diskuterer blandt andet, hvad de kan forvente sig af en arbejdsplads. Om man bare skal springe ud i arbejdet med det samme, eller om der er en form for oplæring eller føl-ordning.

– Det er meget forskelligt, hvordan politikken er på forskellige arbejdspladser. Det handler også om nedskæringer og normeringer. Netop på det her område, er vi ikke blevet godt nok forberedte fra seminarier. Vi troede helt klart, at det var nemmere at få job.

Omsorg og ærlighed

– Når jeg afleverer mit CV, kan jeg ikke fremvise erfaringer fra en lang række stillinger fra arbejde med mennesker som pædagogmedhjælper eller lignende, og det trækker måske ned, overvejer Lone Rønde-Andersen.

Til gengæld mener hun, at det må trække op, at hun har nogen livserfaring og i praksis har kunnet indleve sig, give omsorg og håndtere stressede situationer.

I sin tid gik hun i gang med en handelskoleuddannelse og havde en drøm om at studere jura. Men hun sprang fra for at passe sin far, som var alkoholiker, og hun prøvede i nogle år at få ham ud af misbruget.

Det fik hendes uddannelsesønsker på andre veje. Da faren døde, besluttede Lone Rønde-Andersen, at hun ville arbejde med mennesker, og hun gik målrettet efter at blive pædagog. Tog først en 2-årig studentereksamen på Århus Akademi og derefter pædagoguddannelsen på Peter Sabroe seminarier.

– Jeg har haft nogle gode undervisere og synes, jeg har lært meget, som jeg kan kombinere med de erfaringer, jeg har fra mit liv. Jeg kører måske ikke så hurtigt derudaf som de yngre nyuddannede pædagoger, men til gengæld har jeg været i svære situationer i arbejdet med min far, og det giver mig lidt mere ro på i forhold til ukendte situationer på en arbejdsplads, mener hun.

– På et tidspunkt vil jeg gerne i misbrugs-

behandlingen, specielt med pårørende til alkoholikere, hvor mine største resurser er, fortæller hun. – Men jeg vil gerne vente nogle år for at have en større ballast med mig.

Lone Rønde-Andersen lægger meget vægt på at være ærlig i sine ansøgninger og til de samtaler, hun forhåbentligt bliver kaldt til.

– Jeg vil meget gerne have et job, men ikke for enhver pris, siger hun. På trods af, at hun godt ved, at det ikke er til hendes fordel, at et nyt hold nyuddannede pædagoger fra februar er ved at „overhale“ hende.

Hendes kreative fag er naturfag, som hun også brænder for.

– Det er mest efterspurgt på daginstitutionsområdet, mens specialområdet efterspørger musiske evner, konstaterer hun.

Lone Rønde-Andersen bliver ved at søge både på special- og normalområdet og er også tilmeldt SL's virkarformidling.

– Jeg er glad for fagforeningen og SL's akasse. De ansatte er dygtige, venlige og gode til at vejlede. Og jeg blev ærligt talt chokeret over, at jeg ville stille mig selv ringere, hvis jeg tog 30 timers dagarbejde på ældreområdet bare for at komme i gang, fortæller hun.

– Det værste ved at gå arbejdsløs så længe er dog, at man begynder at tvivle på sig selv.

Uddanner nyansatte

Århus Kommunes Bofællesskabs-team går efter medarbejdere, der supplerer personalegruppen med ny viden og kunnen.

Grundlæggende krav til ansøgere er, at de vil samarbejde, kan omsætte teori til praksis og har lyst til at holde sig á jour med faget.

Via praktikanter har arbejdspladsen fået øjnene op for de nyuddannede

Af Anja Dybris, journalist
Foto: Anders Bach

– Det er vigtigt, at de nyuddannede er klar til at gå i gang som pædagoger fra dag ét, mener Nich Fulgsang Frederiksen, regionsleder i Århus Kommunes Bofællesskabs-team.

– Alt efter personalsituationen med sygdom og lignende kan de risikere at blive kastet ud i ene-arbejde med brugere, der

kræver en masse opmærksomhed. Derfor skal uddannelsesstederne ruste de studerende til mødet med virkeligheden, som ofte er anderledes end det beskyttede uddannelsesmiljø. De nyuddannede skulle nødt til blive forskrækkede, når de træder ind på specialområdet.

Nich Fulgsang har ansvaret for praktikanterne, og arbejdspladsen har flest gode erfaringer med studerende. De går på med

– Vi er opmærksomme på, at nye kolleger ikke skal ligne os andre for meget. Vi er også begyndt at ansætte flere yngre mennesker. Dels vil vi gerne have modspil og ny viden, dels skal brugerne ikke kun møde og samarbejde med mennesker, der kunne være deres forældre, siger Nich Fulgsang, som mener, at man i Bofællesskabs-teamet er gode til at sammensætte blandede, velfungerende grupper.

– Vi efterspørger medarbejdere, der kan og vil samarbejde – og ikke kun være igangsættere eller praktikere. De skal kunne agere i kaos, være i stand til at omsætte teori til praksis, være indstillet på at holde sig fagligt á jour og på at benytte sig af kollegial supervision.

Nich Fuglsang, regionsleder i Århus Kommunes Bofællesskabs-team.

krum hals og er bagefter glade for praktiktiden, selv om de måske var skeptiske, da de kom.

– Jeg synes dog, de mangler nogen viden om specialområdet, og jeg kunne godt tænke mig, der var bedre muligheder for, at de studerende kunne specialisere sig. Eller at de og seminarierne i hvert fald som udgangspunkt er opmærksomme på, hvad der sker 'herude', så det ikke virker alt for kaotisk på de nyuddannede, når de kommer i arbejde, siger han.

Tegner medarbejderprofil

Det er kun, hvis uheldet er ude, at en nyansat kan komme til at føle sig fortabt i Bofællesskabs-teamet i Århus.

Kolleger og ledelse gør deres bedste for i deres stillingsannoncer at formulere, hvilke krav og forventninger de har til en kommende medarbejder, og arbejdspladsen gennemfører en grundig introduktion og uddanner alle nyansatte.

– I nogle situationer efterspørger vi kolleger med faglige erfaringer, fortæller Nich Fuglsang. Han er en af i alt fire regionsledere i Bofællesskabs-teamet, som leder et antal personalegrupper, der arbejder med mennesker med udviklingshæmninger, hvoraf nogle også har psykiatriske „overbygninger“, og med mennesker med senhjerneskader eller fysiske handicap. Det foregår i bofællesskaber eller brugernes eget hjem.

– Ellers ønsker vi at supplere grupperne med, hvad de har brug for fagligt og personligt.

Medarbejderne i personalegruppen, der søger en ny kollega, beskriver en profil af, hvad de kunne tænke sig fagligt og personligt. Også brugerne, som er repræsenteret i ansættelsessamtalen, bliver bedt om at komme med deres forslag.

I stillingsannoncerne på kommunens hjemmeside er både organisationen og den aktuelle arbejdsplads grundigt beskrevet. Der er 99 fastansatte faguddannede (cirka 80 procent pædagoger og 20 procent socialrådgivere) plus vikarer, og de støtter cirka 320 brugere. Om en måned bliver Bofællesskabs-teamet lagt sammen med et par kommunale bosteder, ledsagerordningen og Handicaphjælperordningen, hvorefter organisationen skifter navn til Center for tilbud til Voksne med Handicap.

– Vi er opmærksomme på, at nye kolleger ikke skal ligne os andre for meget. Vi er også begyndt at ansætte flere yngre mennesker. Dels vil vi gerne have modspil og ny viden, dels skal brugerne ikke kun møde og samarbejde med mennesker, der kunne være deres forældre. Endelig skal der være nogle til at tage over, når de store årgange af pædagoger holder op, siger Nich Fuglsang, som mener, at man i Bofællesskabs-teamet er gode til at sammensætte blandede, velfungerende grupper.

Men han understreger også, at man går efter de bedst kvalificerede. Og med op til

50 ansøgninger til hver stilling er der nok at vælge imellem.

To års uddannelse

– Vi efterspørger medarbejdere, der kan og vil samarbejde – og ikke kun være igangsættere eller praktikere. De skal kunne agere i kaos, være i stand til at omsætte teori til praksis, være indstillet på at holde sig fagligt á jour og på at benytte sig af kollegial supervision, forklarer Nich Fuglsang.

– Til gengæld får de en grundig introduktion og et 2-årigt uddannelsesforløb.

Der er to introduktionsforløb. Et fælles for nye fastansatte cirka hvert halve år med information om kommunens værdigrundlag, Bofællesskabs-teamets grundsyn, forventninger til medarbejderne, politikker, samarbejde med pårørende med mere.

Det andet er et introduktionsforløb på den enkelte arbejdsplads, som kan vare op til to uger. En erfaren kollega er klar til at guide den nyansatte og er parat til at svare på de spørgsmål, der nu må falde for.

– Vi er opmærksomme på at skabe grupper store nok til at give et godt kollegialt og fagligt fællesskab, og vi planlægger med så lidt ene-arbejde som muligt.

Det to-årige uddannelsesforløb består blandt andet af et neuropædagogisk grundkursus, konfliktløsning, IT og introduktion til kollegial supervision. Oveni kommer kurser for alle medarbejdere som for eksempel „Den professionelle hjemmevejleder“, der skal forhindre medarbejderne i at blive „slugt“ af brugerne, som undertiden er meget krævende.

– Vi får positive tilbagemeldinger på vores forløb, fortæller Nich Fuglsang tilfreds.

For nogle år tilbage brugte Bofællesskabs-teamet SL Århus amts vikarformidling, men nu har organisationen sin egen vikartank, der lige rækker. Nogle vikarer bliver tilknyttet et bestemt arbejdssted, så brugerne ikke skal møde for mange forskellige mennesker i deres hverdag. Andre bliver brugt i flere grupper. Også vikarerne får et introduktionsforløb.

– Vores vikarer er uddannede pædagoger eller socialrådgivere, som har tilbudt sig selv. Jeg tror, vi har fået ry for at være en god og spændende arbejdsplads.

Stegt flæsk på den **sunde** måde

De spiser fedt rundt omkring på bostederne. Mange udviklingshæmmede hygger med kage og guf i fire til fem af ugens dage. På bostedet Lionslund er livretterne blevet trimmet i et fælles projekt om sund livsstil – målet er en sund kogebog. Projektet har fået penge fra Udviklingsfonden

Af Bille Sterll

Foto: Mikael Kaas

Burgeren er hjemmelavet. Pommes friterne er stegt i ovnen i stedet for at bade i friture. Og kagen er skiftet ud med smoothies af frugt og yoghurt, serveret i høje glas.

De otte beboere vælger på skift, hvad de skal have til aftensmad. Tina Birgitte Krøyer Berthelsen kan bedst lide burgere og pommes frites. Ole Jørgensen er vild med kylling i karry. Og Jan Brandt Jensens livret hedder stegt flæsk med persillesovs.

Yndlingsretterne går igen og igen, men de hører sjældent til i den sundeste ende af kostpyramiden. Nu har medarbejdere og beboere i en af levegrupperne på bostedet Lionslund i Brøndby Strand sat sig for at give menuen et ernæringsrigtigt serviceeftersyn. Flæsket er lige fedt, men med flere grøntsager på tallerkenen, bliver det alligevel sundere.

– Som pædagog tænker man tit: vi køber lidt lækkert til i aften. Men vi er her måske to aftener om ugen, beboerne er her jo hver aften, siger pædagog Pia Hjarsø Mortensen.

Undervejs har Lionslund haft besøg af en diætist, som underviste i sund mad. Diætisten havde regnet ud, at beboere i botilbud og institutioner havde ikke færre end 228 dage om året, hvor der var fest, hygge og kager på menuen.

En anden indfaldsvinkel til at se nærmere på beboernes livsstil er den aktuelle debat om sammenhængen mellem kost, motion og sukkersyge. Gruppen fik for et par år siden en ny beboer, som lider af diabetes, og hun blev tit fristet af de andre beboeres hang til søde og fede sager. Ideen om at indføre forbud mod italiensk salat og kager lå langt fra pædagogernes tankegang.

Det er let at lave smoothies selv – og de smager bedre end kager, mener Pia Hjarsø Mortensen og Jan Brandt Jensen.

Kager, slik og stegt flæsk er populært på Lionslund. Nu har beboere og medarbejdere i fællesskab sat den fede kost på kur. Tina Birgitte Krøyer Berthelsen og John Ellebye står for pastasalaten.

fra ideen om det fælles tredje: at vi er sammen om noget. Og mennesker udvikler sig bedst, når tingene giver mening, mener Grethe Maj Lehnshøj Poulsen.

Andre fælles projekter er grøntsagsbede- ne med majs og porrer i haven, det nye drivhus til peberfrugter og tomater og de tre høns, som er begyndt at lægge æg.

Frem til sommeren skal de sidste opskrif- ter pudses færdige og så håber medarbej- derne på at få søgt ekstra penge til at blive købt fri, så de kan få tid til at skrive koge- bogen færdig. Den får titlen: Når mad giver mening.

bis@sl.dk

Søg penge til nye ideer

Står I med en god, men dyr ide til at udvikle det pædagogiske arbejde? Så er der måske penge at hente i Udviklingsfonden.

SL driver sammen med BUPL en fælles fond, som giver penge til at udvikle pædagogik i både teori og praksis. Både forskning og udviklingsprojekter kan få støtte til for eksempel frikøb, konsulentbistand og særlig relevante oplægsholdere.

Ansøgere skal arbejde professionelt indenfor det pædagogiske felt. Fonden støtter IKKE almindelig drift, større indkøb, uddannelse eller studierejser. Udviklingsfonden har to millioner kroner om året at gøre godt med, og I kan højst søge om 150.000-200.000 kroner afhængigt af projektet.

Hvis I vil søge penge, skal I udfylde et særligt ansøgningsskema. Læs mere på SL's hjemmeside: www.sl.dk – se under forbundet og udviklingsfonden.

– Her kan man frit gå i køkkenet og tage, hvad man har lyst til. Og da vi ikke ville have forbud, måtte vi gøre køkkenet sundere generelt, siger Grethe Maj Lehnshøj Poulsen.

– Vi havde indspillet en cd, hvor beboerne og personalet synger sammen. Beboerne var begejstrede for at høre sig selv synge, og den blev spillet i et væk. Så fik vi den ide at gøre deres yndlingsretter sundere og lave en kokebog, hvor de kunne se sig selv og deres yndlingsretter, supplerer Pia Hjar-sø Mortensen.

Et bogforlag har allerede sagt ja til at udgive kokebogen, og hele projektet har fået 85.000 kroner fra SL og BUPL's udviklingsfond.

Udvikling i fælles projekter

Livsstilsprojektet har allerede sat sig spor i spiseplanen. Tina Birgitte Krøyer Berthelsen nævner uden tøven grøntsager som sund mad, mens Jan Brandt Jensen lægger vægt på, at man bliver slank og får gode øjne af at spise sundt. Og langs de gule

murstensvægge fortæller de mange foto- grafier deres klare historie.

Her er billeder fra dengang, diætisten fortalte om sund mad og hygiejne i køkkenet. Hun viser en stor cola-flaske frem og fortæller, hvor meget sukker den indehol- der.

Andre billeder viser kokken Katrine Klin- ken i køkkenet sammen med beboerne. Det er hende, som har skruet den sunde udgave af forårsruller og frikadeller sam- men. Den ugentlige motion er lagt i hæn- derne på en koreograf, som kender bebo- erne fra sin tid som vikar på Lionslund. Og alt er blevet fotograferet – af såvel perso- nale som af en professionel fotograf, der står for billederne til kokebogen.

Undervejs har medarbejderne fået fagligt input fra en psykolog, der har været til- knyttet som konsulent. Omdrejningspunk- tet hed praksisfællesskaber, baseret på Jean Lave og Etienne Wengers teorier om læring som en proces i samspil med andre.

– Praksisfællesskaber er en metode til at udvikle gruppen. Vi arbejder i høj grad ud

Omtale i vores aktivitetskalender må højst fylde 50 ord, dvs. arrangementets titel, tid og sted, deltagerbetalning, optagelseskriterier og frister.

Se den samlede oversigt over amtskredsens ekstraordinære generalforsamlinger på side 28

19. april kl. 19-22

Familierådslagning

Målgruppe: Familieplejere

Sted: SL's lokale, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby.

Arr. SL Nordjylland

22. april kl. 16-18

Medlemsmøde om OK 2005

Sted: Kongreshuset.

Arr. SL Århus

23. april kl. 17-19

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: Mødelokalerne, Hejrevej 43, 5., 2400 København NV.

Arr. SL København og Frederiksberg

28. april kl. 10-15

Temadag for familieplejere (og andre interesserede)

Sted: SL Århus, Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj.

Arr. SL Århus

30. april kl. 13.30

Forårstur til Kolding: Besøg på Sygepleje Historisk Museum

Arr. Den Lokale Senior og Pensionistsektion RASK i Ribe

1. maj kl. 15-18

1 maj 2004 arrangement

Sted: Skånevej 13, 6230 Rødekro.

Arr. SL Sønderjylland

3. maj kl. 16-19

Medlemsmøde: Dialog om ledere og mellemlederes vilkår

Sted: SL's mødelokaler, skånevej 13, 6230 Rødekro.

Arr. SL Sønderjylland

10. maj kl. 19.00-21.30

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: Skive Hallerne, Skyttevej 2, 7800 Skive.

Arr. SL Viborg

10. maj kl. 17-20

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: SID, Sjællandsgade 30, Vejle.

Arr. SL Vejle

11. maj kl. 16-18

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: Medborgerhuset, Skovvej 2, 4760 Vordingborg.

Arr. SL Storstrøm

12. maj kl. 15.30-18.00

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: SL's mødelokale, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby.

Arr. SL Nordjylland

17. maj kl. 16-19

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: Folkehjemmet, Haderslevvej, 6200 Aabenraa.

Arr. SL Sønderjylland

17. maj kl. 16-19

Ekstraordinær generalforsamling

Sted: Valgmenighedskirkens lokaler, Skolegade 32, Holstebro.

Arr. SL Ringkjøbing

18. maj kl. 09.30-16.00

Temakonference: Voldelige piger

Sted: Hotel Nyborg Strand

Deltagergebyr: kr. 1.485,- inkl. morgenkaffe, frokost og eftermiddagskaffe. Prisen er ekskl.

moms.

Tilmelding: Pr. brev, fax: 9855 7724,

e-mail: rc@rorbak.dk eller via hjemmesiden www.rorbak.dk senest den 20. april.

Yderligere oplysninger: Kan fås hos udviklingskonsulent Andy Christiansen, 9855 7722.

Arr. Rørbæk Center for social og kulturel udvikling

7.-8. juni 2004

Kursus for pædagoger vedr. børn med rygemarvsbrok

Sted: Brogården, Strib ved Middelfart.

Tilmeldingsfrist: 6. maj 2004

Kursusprogram og tilmelding ved henvendelse til: Solbakkens Rådgivningscenter for Bevægelseshandicap, Egebæksvej 32, 8270 Højbjerg, tlf. 8739 6400 (mandag-onsdag kl. 9.00-14.00)

e-mail: srb@solbakkens-raadgivning.dk

14. august kl. 10-15

Sommerudflugt til Mors og Jesperhus

Mødested og tid: Dagcentret Perikumvej 4, Aalborg, kl. 9.00.

Arr. SL Nordjylland

Nekrolog

Eliezer Guttman

Vores kære kollega og mangeårige medarbejder Eliezer Guttman er død – 62 år gammel.

Eliezer blev ansat som socialpædagog i Amtsuniversitetet i 1976 og var således med til at forme institutionen fra begyndelsen.

Eliezer var hovedkraften i etablering af støtteboligen på Haminavej i Vordingborg og var i størstedelen af sine arbejdsår afdelingsleder her. Boligen nød i mange år godt af Eliezers vidtfavnende evner.

Efter eget ønske skiftede Eliezer arbejdsfunktion i 2003 for at hellige sig det terapeutiske arbejde i sine sidste erhvervsaktive år. Han gik på efterløn 1.2.2004, men nåede på grund af svær sygdom ikke at nyde sin arbejdsfrie tilværelse.

Eliezer var med sin ildhu, sit engagement og glødende interesse for ikke kun det faglige, men også for arbejdspladsen som helhed en markant og skattet medarbejder i samtlig 28 år.

Eliezer bevarede arbejdslivet igennem interesse for sit fag og var i stadig faglig udvikling – også uden for landets grænser.

De svage unges ve og vel har haft en stor plads hos Eliezer. Hans utrættelige engagement og store omsorg har haft betydning for mange unge – både i selve behandlingsforløbet og senere i deres liv.

Eliezer havde altid omtanke og omsorg for sine medmennesker, hvilket vi som kolleger har nydt godt af i alle årene. Eliezer var den der aldrig glemte en tidligere kollega, altid huskede en kollegas personlige mærkedag og altid havde et trøstende ord til overs. Han var ofte en sprudlende og kreativ foregangsmand ved festlige lejligheder.

At familielivet har fyldt i Eliezers liv har vi som kolleger aldrig været i tvivl om. Han formåede med en sjælden indføling at kombinere arbejdsliv og familie uden at nogen følte sig overset. Eliezer omgav sin familie med stolthed, stor omsorg og en altid nærværende kærlighed.

Vores tanker går til Annegrethe, børn og børnebørn i denne svære stund.

Eliezer vil altid blive husket.

Ledelse og medarbejdere i Amtsuniversitetet

Autistisk mand tabte til kommunen

Det var i orden, at Kolding Kommune sendte en mand med Aspergers syndrom i aktivering. Og kommunen var også i sin gode ret til at lukke for kontanthjælpen, da manden ikke passede sit arbejde. Sådan lyder dommen fra Vestre Landsret i en retssag, hvor en borger havde forlangt 100.000 kr. i erstatning, fordi han blev syg og stresset af kommunens behandling.

I *Socialpædagogen* nr. 6 skrev vi om Søren Peter Nielsen. Han har autismelidelsen Aspergers syndrom, som blandt andet betyder, at han ikke fungerer nor-

malt sammen med andre mennesker. Søren Peter Nielsen har været på kontanthjælp det meste af sit liv, og Kolding kommune forsøgte i årevis at aktivere ham – uden held. Til sidst stoppede kommunen så hans kontanthjælp.

Først bagefter fik Søren Peter Nielsen diagnosen Aspergers syndrom. Derfor mente landsretten, at kommunen handlede i god tro, da den lukkede for kassen. Søren Peter Nielsen har i mellemtiden fået bevilget højeste førtidspension.

Alligevel regner advokat Kirsten Maxen med at anke dommen:

– Jeg vil stadig gerne have afprøvet, om man kan efterlade folk uden forsørgelsesgrundlag. Det mener jeg, er i strid med grundloven. Det er rigtigt at kommunen ikke kendte diagnosen, men kan en kommune bare lukke øjnene og lade være med at undersøge en sag? Spørger advokaten.

Hvis dommens skal ankes, kræver det enten, at Søren Peter Nielsen får fri proces, eller at en række sponsorer siger ja til at dække sagsomkostningerne.

bis

Tre socialpædagoger ved institutionen Trindvold i Brejning er blevet hædret med en pris fra Oligofreniklinikkens Forskningsfond. Prisen har de fået for deres målrettede arbejde med ældre og demente udviklingshæmmede. På billedet får de prisen overrakt af overlæge Kurt Sørensen. Det er fra venstre Birthe Rasmussen, Kirsten Agerskov og Rita Møller Nielsen.

Foto: Morgenavisen Jyllands-Posten

Af Lars Rasborg
 privatpraktiserende
 psykolog, specialist i
 børnepsykologi
 post@lrpsykolog.dk
 Foto: Sisse Jærner/
 chiliarkiv.dk

LÆSERBREVE:

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

SYNSPUNKTER:

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg på diskette eller pr. e-mail:

Socialpædagogen,
 Brolæggerstræde 9,
 1211 Kbh. K,
 tlf. 3396 2800,
 fax 3396 2998.

MAIL:

redaktionen@sl.dk

Deadline for læserbreve til nr. 9/04 er mandag den 19. april 2004 kl. 12.00.

Plejebørn til låns

Plejeforældre har børnene til låns. De forventes at knytte sig til børnene, men skal samtidig være parate til pludselig at slippe dem igen, når de skal tilbage til forældrene. Og i den situation står plejeforældrene tilbage uden rettigheder. Det var hovedbudskabet i Sagen ifølge Sand i DR TV1 den 17. februar. Flere plejeforældre og en familieplejekonsulent medvirkede til at gøre budskabet konkret.

Sagligt set er det noget vås at tale om, at plejeforældre har børnene til låns, ligesom alternativerne – at leje, lease, eje eller hugge

– ville være det. Og det er en forvriddning af virkeligheden at tale generelt om, at plejeforældre pludselig skal slippe børnene. Man kan godt lave stabile forløb, som støtter børnenes udvikling og er velfungerende for forældre og plejeforældre. Og de forløb laves faktisk, også i sager, hvor forældrene ikke har givet samtykke til anbringelsen. Men dokumentar-TV skal i stigende grad tale til følelserne uden tanke (jfr. også Lasse Jensen i Mennesker og medier, DR P1 den 20. februar), og i den sammenhæng er historier om ustabile anbringelser bedre, end dem om de stabile.

Om en anbringelse bliver stabil, afhænger i meget høj grad af, hvordan kommunen udfylder Servicelovens krav, og om hvordan den udformer samarbejdet mellem de involverede. Det kan gøres meget forskelligt, for der er vide rammer i fortolkningen af, hvad lovens krav konkret betyder. Eksempelvis er der vide rammer for, hvad det vil sige, at en undersøgelse af barnets forhold skal "...resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være." (§38, stk. 2).

Når børn hjemgives uventet eller i utide, er det typisk, fordi kommunen ikke har forberedt eller varetaget anbringelsen tilstrækkelig grundigt. Kommunen har fx ikke talt nærmere med forældrene om en

modvilje mod anbringelsen, som de har udtrykt, men 'blot' fået deres samtykke. Eller forældrene er gået på antabus og har dermed, ifølge kommunens egen begrundelse for anbringelsen, stabiliseret deres hverdag.

Noget andet kan så være, at plejeforældrene mener, at forældrene har andre problemer end alkohol; at de fx er umodne og selv opfører sig som børn, både når de er alkoholpåvirkede, og når de ikke er.

Hvis kommunen ikke rigtig vil høre på det og ikke vil lave en undersøgelse, som på mere tilbundsgående måde afklarer forældrenes muligheder for at tage sig af barnet, kan plejeforældre føle sig presset af omstændighederne til at have en mening om barnets anbringelse, selv om anbringelses-spørgsmålet ikke er et anliggende for dem, men alene for forældrene og kommunen.

I den situation er det forståeligt, at plejeforældre kan opleve, at de er 'uden rettigheder' og kun har barnet 'til låns'.

Problemet er, at plejeforældrene har påtaget sig kommunens problem. Kommunen har (i eksemplet) vurderet barnets situation i forhold til det mest iøjnefaldende problem – at forældrene drak. Den har ikke forholdt sig til andre træk ved forældrene, som umodenhed, og ej heller til den

Sagligt set er det noget værd at tale om, at plejeforældre har børnene til låns, ligesom alternativerne – at leje, lease, eje eller hugge – ville være det.

mulighed, at de faktisk holdt op med at drikke.

Plejeforældrene kommer til at påtage sig kommunens problem, fordi de ikke fra starten har erkendt, at anbringelsen var utilstrækkeligt forberedt af kommunen, og fordi de siden er blevet knyttet til barnet og har fået betydning for det. Men plejeforældrene kan ikke overtage kommunens problem, for de har ikke kompetence i anbringelses-spørgsmålet. Desuden risikerer de at skabe en loyalitetskonflikt for barnet, når de har en mening om anbringelsen, og derved bringer sig i modsætning til forældrene.

Når plejeforældre er kommet så langt ind i en sag, som her antydtes, er det svært at adskille følelser fra realistiske vurderinger. Alligevel bør de afgrænse deres rolle nøje, eventuelt med sagkyndig bistand, så de alene giver kommunen fyldige informationer om deres konkrete bekymringer vedrørende barnet, og undlader vurderinger.

Hvis plejeforældrene mener, at kommunen ikke undersøger informationerne tilstrækkelig grundigt, og derved ikke opfylder sin lovbestemte forpligtelse over for barnet, bør de lade spørgsmålet vurdere af tilsynsmyndigheden. Til denne rolleafgrænsning hører, at plejefor-

ældrene fortæller det til plejebarnet, og at de er forberedte på, at barnet kan opleve afgrænsningen som et svigt eller som at forældrene (og barnet) har 'vundet over' kommunen og plejeforældrene.

Men bedre er det at undgå at påtage sig kommunens opgave. Det gøres ved at tage mulige, fremtidige konfliktpunkter op med kommunen, så snart man bliver opmærksom på dem, og helst allerede i vurderingen af en sag, før man overhovedet har sagt ja til at modtage barnet.

Plejeforældre bør ved den vurdering være opmærksomme på, at den mindste lille 'forelskelse' i opgaven kan få dem til at gå let hen over svage punkter i kommunens forberedelse af anbringelsen. Grundig vurdering er ingen fuldstændig sikring mod ustabilitet, men den bevirker ofte, at kommunen får skabt nogle gode rammer for anbringelsen, og, hvis ikke, at plejeforældrene får sagt nej tak til opgaven.

Meddelelse om

www.lb.dk

GENERALFORSAMLING

Lærerstandens Brandforsikring G/S afholder ordinær generalforsamling i Kompagnisalen, Kompagnistræde 39, 1208 København K.

Tidspunkt: Lørdag den 24. april 2004 kl. 10.00.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse af årsregnskabet for 2003
4. Beslutning om anvendelse og fordeling af årets overskud
5. Forslag til ændring af vedtægterne

I medfør af vedtægternes § 10 angives her forslagens væsentligste indhold:

En ny lov om finansiel virksomhed trådte i kraft den 1. januar 2004. På baggrund heraf skal ordlyden i vedtægterne rettes til. Benævnelsen "Beretning og regnskab" ændres til "Årsrapport". Henvvisninger i vedtægterne til lov om forsikringsvirksomhed skal afløses af henvvisninger til lov om finansiel virksomhed eller gældende lovgivning, og ordet "regnskab" ændres til "årsregnskab" samt ordet "beretning" ændres til "ledelsesberetning". Der vil ske tilretninger i §§ 10, 11, 14, 15, 17, 23, 24 og 25.

6. Valg til bestyrelsen

7. Valg af to revisorer

8. Eventuelt

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 114, stk. 3, har medlemmer af Lærerstandens Brandforsikring G/S ret til at overvære generalforsamlingen og tage ordet dér, men dog uden stemmeret.

Anmeldelse om overværelse af generalforsamlingen sendes til selskabet senest 5 dage før generalforsamlingen afholdes, hvorefter adgangskort vil blive tilsendt.

p. b. v. Jens Nygaard

LÆRERSTANDENS BRANDFORSIKRING G/S

Farvergade 17 • 1463 København K • Tlf 3311 7755 • www.lb.dk

Kursus for plejeforældre Plejeforældres egne børn „De loyale børn“

Tid: 3. maj 2004 kl. 18.30-21.30
Sted: Tveje Merløse 10, 4300 Holbæk
Deltagere: Plejefamilier + egne børn
Familiens pris: 500,00 kr.
Et kursus om det at være biologisk barn i en plejefamilie.
Se nærmere på vor hjemmeside www.familieplejen-holbaek.dk

Forældresamarbejde „Vi er stadig mor og far“

Tid: 10. maj 2004, kl. 19.00-22.00
Sted: Tveje Merløse 10, 4300 Holbæk
Deltagere: Plejeforældre samt andre med interesse for området.
Pris: 300,00 kr.
En film hvor 5 forældre fortæller om det at have et barn anbragt.
Se nærmere på vor hjemmeside www.familieplejen-holbaek.dk

Temadag i SL's faglige netværk Udstødte og Marginaliserede medborgere

Tirsdag den 25. maj kl. 10.00-16.00

Odense Mødecenter, Buchwaldsgade 48, Odense C

Oplægsholder cand.psyk. Søren Søberg Hansen, Misbrugsteamet i Århus Amt

10.00-11.00 Posttraumatisk stress-syndrom og hjemløshed – hvordan hænger det sammen?

Pause

11.10-12.00 Personlighedsforstyrrelser – hvad er kendetegnene?
Frokost

12.30-13.30 Personlighedsforstyrrelser – hvad er kendetegnene? (fortsat)

Kaffe pause

13.45-15.00 Misbrug i kombination med enten PTSD eller personlighedsforstyrrelse, hvad kan man gøre?

Pris: medlemmer af SL 375.- kr., ikke medlemmer 475.- kr.

Tilmeldingskupon til temadag i SL's fagligt netværk marginaliserede og udstødte

Den 25. maj 2004 i Mødecenter Odense, Skibhusvej 17:48, Buchwaldsgade 48, 5100 Odense C

Navn: _____ Cpr.nr.: _____

Privatadresse: _____ Postnr./by: _____

Tlf. privat: _____

Arbejdsplads: _____ Tlf. arbejde: _____

Tilmeldingsfrist senest 10. maj 2004

Pris: Medlemmer af SL kr. 375. Ikke medlemmer kr. 475.

Kuponen sendes til SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. att: Kurt Schimmel

De ligner ikke hinanden

...når det gælder pensionsopsparing

Nogle foretrækker en traditionel kapital- eller ratepension med en garanteret mindsteforrentning.

Andre vil gerne selv bestemme, hvordan pensionen investeres, og selv foretage afvejningen mellem forventet afkast og risiko.

Derfor lancerer vi nu PKA⁺LINK-PENSION, hvor du selv har ansvaret for investeringen.

Du vælger investeringsfonde på internettet, hvor du hele tiden kan følge med i udviklingen. Derfor skal du have internetadgang for at oprette en PKA⁺LINKPENSION.

Klik ind på www.pka.dk via PKA⁺/Produkter, og læs mere. Du er også velkommen til at ringe på 39 45 46 24, hvis du ønsker flere informationer. Velkommen på www.pka.dk

PKA⁺
...mere pension

Stillingsannoncer

skal sendes

til

Datagraf

Auning AS,

Energivej 75,

8963 Auning,

Tlf. 8795 5555

Fax 8795 5544

Samlet oversigt: Ekstraordinære generalforsamlinger

Nordjylland

12. maj 15.30-18.00
SL, Skansevej 90B,
Nørresundby

Viborg

10. maj kl. 19.00-21.00
Skive Hallerne,
Skyttevej 2, Skive

Århus

17. maj kl. 19.00-22.00
Århus Kongreshus,
Amaliegade 23, 8000 Århus C

Ringkjøbing

17. maj kl. 16.00-19.00
Valgmenighedskirkens lokaler,
Skolegade 32, Holstebro

Vejle

10. maj kl. 17.00-20.00
SID's mødelokaler,
Sjællandsgade 30, Vejle

Ribe

24. maj kl. 16.00
Esbjerg Højskole,
Stormgade 200, Esbjerg

Sønderjylland

17. maj kl. kl. 16.00 - ca. 19.00
Folkehjemmet, Haderslevvej,
6200 Aabenraa

Fyn

17. maj kl. 16.00-20.00
Fyns Pædagogseminarium,
Lucernemarken 1, Odense S

Storstrøm

11. maj kl. 16.00-18.00
Medborgerhuset, Skovvej 2,
4760 Vordingborg

Vestsjælland

10. maj kl. 16.00-18.00
Amtskredskontoret,
Japanvej 3, Slagelse

Roskilde

11. maj kl. 19.00-22.00
Kildegaarden,
Helligkorsvej 5, Roskilde

Frederiksborg

Medlemsmøde:
17. maj kl. 14.00-16.00
Slotskroen, Slotsgade 67,
Hillerød

København

17. maj kl. 15.30-17.30
Salen på Kellersvej,
2860 Søborg

Bornholm

11. maj kl. 16.30-19.00
SL, Storegade 38,
3700 Rønne

København og Frederiksberg

11. maj kl. 17.00-19.00
Mødelokalerne, Hejrevej 43,
2400 København NV

Nordjylland

Indkaldelse til Ekstraordinær generalforsamling

Tid: onsdag den 12. maj 2004 kl.
15.30-18.00.

Sted: SL's mødelokale, Skansevej
90B, 9400 Nørresundby.

Indskrivning: fra kl. 15.00.

Dagsorden:

- Formalia

- Overenskomstkrav

Følg med i overenskomstoplæggene på www.sl.dk/nordjylland og www.sl.dk

Nordjylland

„Familierådslagning“

Familierådslagning er et møde, hvor familien, slægten og andre betydningsfulde personer i familiens netværk samles for at diskutere og udtænke en plan med forslag til indsats for barnet/den unge i familien. Plan skal godkendes af socialforvaltningen.

Målet for familierådslagning:

- At give den udvidede familie et øget ansvar, når et barn eller en ung i familien har problemer
  - At tilgodese og gøre brug af den udvidede families ressourcer
  - At finde løsninger der er holdbare på længere sigt
  - At forbedre samarbejdet mellem familien og socialforvaltningen
- Dette og meget mere skal vi høre om denne aften.

SL er vært ved en kaffe og the.

Kursusnr.: 0504

Oplægsholder: Nina K. Pedersen

Tid: Den 19. april 2004 kl. 19 - 22

Sted: SL's lokale Skansevej 90B, 9400 Nørresundby

Pris: Familieplejere med medlemskab af SL Nordjylland: 25,- kr.

Målgruppe: Familieplejere

Tilmelding: Skal ske *skriftligt* med oplysninger om cpr.nr. navn, adresse, telefonnr. og arbejdsplads til: SL, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby, eller på Fax nr. 98 129 129 eller e-mail: nordjylland@sl.dk

Bliv set - brug farver

Det er ikke dyrt at sætte kulør på tekstside- og stillingsannoncer i *Socialpædagogen*. Prisen er kun 770,00 kr. for 4 farver.

Benyt muligheden for at give din annonce et farvepift og gør den dermed ekstra iøjnefaldende. Se øvrige oplysninger om tekstsideannoncer, samt produktionsplanen for 2004 på SLs hjemmeside: www.sl.dk

Vikarservice til dag- og døgninstitutioner
Kommer på hele Sjælland

Hammershusvej 77
4370 St. Merløse
Tlf.: 2745 8037
Fax: 5944 8037
info@best-choice.dk
www.best-choice.dk

Telefontid fra 06-24

Hotel Karanfil i Tyrkiet. Nu med swimmingpool

Velegnet feriested for handicappede og personale.

Familiedrevet hotel i smuk natur. Lige over for Samos.

En uge med halvpension 1800 kr. (Ekskl. fly).

Ledige pladser i uge 19, 20, 33, 34, 35 og 36

86 158681   www.karanfil.dk   hotel@karanfil.dk

Mellemedere søges!

Deltag i dialogmøde i SL om arbejdsforhold og medindflydelse

Vi vil gerne skabe bedre arbejdsforhold for SL's mellemedere. Derfor fokuserer vi i et nyt projekt på situationen for afdelingsledere, sous-chef, stedfortrædere og andre, der fungerer som mellemedere.

Lige nu kortlægger vi mellemedernes roller, kompetencer, løn og lønudvikling. I forlængelse af kortlægningen vil vi gerne diskutere resultaterne – og de krav vi kan rejse i forlængelse af dem. Kort sagt udvikle en strategi for hele ledergruppen. Diskussionen finder blandt andet sted på 4 dialogmøder.

Det første dialogmøde finder sted fredag 28. maj 2004 fra 10.00-16.00. Her inviterer vi mellemedere fra København, Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.

Mødet afholdes hos Socialpædagogernes Landsforbund, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. SL refunderer dine udgifter i forbindelse med mødet.

Ja tak, jeg vil gerne deltage i dialogmødet 28. maj

Stillingsbetegnelse: _____

Arbejdsområde: _____

Navn: _____

Cpr.nr.: _____

Klip slippet ud og send den til Socialpædagogernes Landsforbund, Att.: Kurt Schimmel, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Eller udfyld den på www.sl.dk/omledelse

Så er det tid til årets festival på OSS. Så vil du/I have en gratis dag fyldt med spændende aktiviteter, så mød op til

Glad festival

d. 11. maj 10.00-16.00
på Odense Socialpædagogiske Seminarium,
Rømersvej 3, 5200 Odense V.
Læs mere på
WWW.oss-fyn.dk

PKA-kursus for tillidsrepræsentanter

I efteråret 2004 holdes 5 grundkurser om pension.

Hvem kan søge optagelse

Tillidsrepræsentanter, ansatte i organisationen og andre med speciel tilknytning til pensionskassen.

Kursets indhold

Der gives en grundlæggende orientering om pensionskassernes baggrund, organisation, formål og virke.

Deltagerne får indblik i, hvad der bestemmer pensionernes størrelser, når vi gennemgår forløbet fra pensionsbidraget kommer ind, til der skal udbetales en pension.

Medlemmernes rettigheder og pligter bliver gennemgået:

- Ved optagelse i pensionskassen
- Ved ansøgning om pension når vi bliver gamle nok
- Ved længerevarende sygdom og invaliditet
- Ved udbetaling af pensioner i forbindelse med dødsfald
- Ved f.eks. nedsat arbejdstid, 'huller' i arbejdslivet

Hvor og hvornår

Kurserne holdes på Hotel Koldingfjord

1.-2. september 2004

15.-16. september 2004

29.-30. september 2004

6.-7. oktober 2004

27.-28. oktober 2004

Kursusudgifter

PKA betaler alle kursusudgifter, rejseudgifter og ophold.

Kurset betragtes som led i de faglige organisationers egen uddannelse af tillidsrepræsentanter. Deltagerne kan derfor forvente at få tjenestefrihed efter gældende regler. Pensionskassen refunderer tabt arbejdsfortjeneste efter aftale mellem PKA og den faglige organisation.

Vil du vide mere

Hvis du vil vide mere om kurset, er du velkommen til at kontakte PKA på tlf. 3945 4350 eller 3945 4352 eller pr. mail på pka@pka.dk, hvor du også kan rekvirere pjese og tilmeldingsblanket. Du kan også læse om kurset på www.pka.dk.

Tilmeldingsblanketten skal sendes til din faglige organisation. Når organisationen har attesteret blanketten, videregiver de ansøgningen til PKA. *Tilmeldingsfristen er den 31. maj 2004.*

Nordjylland

SL-Nordjyllands feriefond

SL Nordjylland – tilbyder også i år – 3 forskellige ferietilbud til vores medlemmer.

1. Forlænget weekend i Stockholm – gavekort

Stockholm, Sveriges hovedstad, er på papiret en ældre dame. 751 år lyder dåbsattesten på, men Stockholm – også kendt som Europas reneste hovedstad – bærer sin alder med ynde. Gamla Stan med de kringledede gader og prægtige bygninger oser af gammel, romantisk stemning. Men Stockholm er også en ung og moderne by – førende som den er i Norden indenfor design og mode.

Værdi på 4.000 kr.

2. Dansk Folkeferie – gavekort

Ferie er..... ønsker, der bliver opfyldt.

Uanset hvor I vælger at tage hen, opfylder Dansk Folkeferie din drøm om en skøn verden – med masser af tid og masser af plads til udfoldelse for dig og din familie. En verden, hvor sanserne skærpes, fantasien får frit løb og jeres tid sammen får nærvær.

Tag væk med Dansk Folkeferie – og kom tættere på – både hinanden og ferielivets glæder.

Værdi på 4.000 kr.

3. Kardemmeby – gavekort

En miniferie til Kardemmeby i Norge. Vi sejler med Color Line fra Hirtshals til Kristiansand, hvor den rigtige, ægte Kardemme By ligger – hyggeligt og lunt mellem stejle klipper.

I dyreparken kan I hilse på chimpansen Julius, tælle striberne på zebraen og klappe hængebugsvinet. Sejle med sørøverskuden „Den sorte dame“, opleve gøglere og musikanter.

Gavekortet kan dække billetten til Kristiansand, overnatning på hotel med morgenmad, og to dages entre til dyreparken og Kardemmeby for to voksne og 2 børn (3- 15 år)

Værdi på 4.000 kr.

Alle medlemmer af **SL-Nordjylland** og studerende (aktiv medlemskab), er velkommen til at søge om **et** af ferietilbudene. (Dog ikke tidligere vindere af ferietilbud, som har en karenperiode på 5 år) SL er forpligtiget til, iflg. skattelovens § 7B, at opgive SL's tilskud, til skattevæsenet. Det betyder, at de medlemmer der modtager et ophold vil komme til at betale skat af SL's tilskud.

Hvis et af ovenstående ferietilbud har din interesse, skal du indsende følgende oplysninger – **senest den 12. maj 2004** – til SL-Nordjylland Skansevej 90b, 9400 Nørresundby.

• Nummer på hvilket ferietilbud du kunne tænke dig. (Der er kun mulighed for at søge **ét** af tilbuddene)

• Cpr.nr., navn, adresse og telefonnummer.

Den 14. maj 2004 vil SL-Nordjylland fortage lodtrækning blandt de indkomne ansøgninger. De heldige vindere vil blive kontaktet direkte af SL Nordjylland, hvor vi aftaler nærmere omkring det praktiske, som f.eks. udfyldelse af lejekontrakt og egen betaling.

Med venlig hilsen – SL-Nordjyllands feriefond

Nordjylland

Sommerudflugt til Mors og Jesperhus

Som noget nyt kan man i år møde H.C. Andersen og den nye eventyrhave. Der er både Blomsterpark, Junglezoo, Legeland og Vandland.

Millioner af farvestrålende sommerblomster skaber en intens oplevelse af naturens vidunderlige verden.

Lad tiden stå stille og oplev blomsterparkens mangfoldighed fra en tur med parkens tog.

Nyt: Fritgående aber – hold på hat og briller.

Lørdag den 14. august er dagen!

– hvor du som medlem af SL Nordjylland, sammen med familien (husstanden) kan deltage i SL Nordjyllands medlemsudflugt, som i år går til Mors.

Programmet for dagen er:

Kl. 9.00 mødes vi på Dagcentret Perikumvej 4 i Aalborg, hvor der er afgang med bus mod Mors. Der køres over Møldrup - Virksund.

Kl. 10.30 til 11. 15. holder vi ind på rasteplassen ved Skive Fjord. Her vil SL byde på formiddagskaffe. Herfra fortsætter vi turen mod Mors og Jesperhus.

Kl. 11.45 ankomst til Jordens Sjøveste Have. Børnenes paradis finder i midt i Parkens hjerte. Her kan I roligt slippe børnene løs, så de kan prøve kræfter med bl.a. biler, både, motorcykler, hoppepude, cykel go-carts og minitog. Husk alt er GRATIS, når der er betalt entre til parken. Her vil vi også

nyde vores medbragte mad og drikkevarer. Der vil også være mulighed for at grille.

Kl. 16.15 kører bussen os retur til Dagcentret, hvor der køres over Højris Slot – Vildsund - Thisted – Østerlid – Øsløs – Fjerritslev – Brovst – Aabybro.

Kl. 18.00 tændes der op i grillen på Perikumvej, hvor SL er vært ved grillmad. Ønsker du at nyde vin til maden, skal du selv medbringe dette. Der er mulighed for at købe øl og vand.

Praktiske oplysninger:

Pris: kr. 100 – for voksne og kr. 50 for børn (børn fra 4 – 14 år)

Alle SL Nordjyllands medlemmer + familie (husstanden) kan deltage.

Frokosten + drikkevarer skal du selv medbringe + tøj til vejret.

Tilmelding skal ske **SKRIFTLIGT** til SL, Skansevej 90B, 9400 Nørresundby – **senest den 02.08.04.**

Opgiv navn, adresse, telefonnr. og antal voksne og antal børn. Tilmeldingen sker efter først til mølle princippet – og er bindende. Ved udebliivelse fremsendes regning.

Max. deltagerantal: 48 personer

Min. deltagerantal: 30 personer

Turleder Vagn Laustsen 9829 4096

Viborg

Ekstraordinær generalforsamling

Mandag den 10. maj kl. 19.00 – ca. 21.30 i Skive Hallerne, Skyttevej 2, 7800 Skive.

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Formalia
3. Udtagelse af overenskomstkrav
4. Valg af suppleanter for kongresdelegerede
5. Afslutning

Karsten Esbjerg, teknisk forhandlingsleder fra SL-C indleder generalforsamlingen med at fortælle om det nye i måden at lave overenskomst på.

Tilmelding til amtskrdskontoret på mail: viborg@sl.dk eller tlf. 8661 3561 senest mandag den 3. maj.

Århus

Temadag for familieplejere (og andre interesserede)

onsdag den 28. april kl 10-15

Indhold: Hvordan afslutter vi plejeforløb?

Særligt blandt unge i familiepleje sker ophør ofte ved brud. Hvordan kan familieplejeforløb slutte som en positiv oplevelse og ikke som endnu et brud i børnenes liv?

Undervisere: Familieplejer Susanne Robak og konsulent Birgit Legarth fra Ungdomscentret i Århus

Deltagere: Familieplejere og andre interesserede

Tid: Onsdag d. 28. april kl. 10-15

Sted: SL-Århus, Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj

Pris: 100 kr. incl let frokost

Tilmelding til SL-Århus senest d. 15. april

Supplerende oplysninger:

Med udgangspunkt i sin sidste nye bog Exit, der handler om ophør af plejeforhold, vil Susanne Robak lægge op til, at vi sammen kan få gode ideer til, hvad vi plejefamilier kunne ønske os anderledes i tiden fremover ift. dette svære emne.

Fortællingerne i bogen handler nemlig bl.a. om beslutninger om børns velfærd, skolegang, bopæl, helbred og opdragelse. Beslutninger, der altid har en lang række konsekvenser for alle implicerede parter.

For børnene, deres forældre og for os plejefamilier kan beslutningerne være skræmmende.

Det ville være til at bære, hvis der var lavet anstændige udslysningsplaner, som blev overholdt, og plejefamilierne vidste, at der blev taget vare på barnet og dets familie fremover. Det sker ikke altid.

Birgit Legarth vil med sin viden fra mange anbringelsesforløb komme med sine bidrag til, hvordan plejeforløb kan afsluttes på bedste måde - herunder hvordan vi kan udvikle samarbejdet mellem plejefamilier og myndigheder, hvilke muligheder lovgivningen om udslytning og efterværn giver, og hendes bud på et fremtidsperspektiv.

Dagen er arrangeret af Familieplejeudvalget i Århus Amt

Århus

Medlemsmøde om OK 2005

Der afholdes møde torsdag den 22. april kl. 16-18 i Kongreshuset.

Dagsorden:

- Oplæg om OK 2005 v. Benny Andersen, næstformand i SL
– Debat om hvordan OK 2005 skal se ud.

Der vil blive serveret kaffe, vand og sandwich.

Familieterapeutisk Center

SYSTEMISK STRUKTUREL FAMILIETERAPI

3-ÅRIG VIDEREUDDANNELSE I
SYSTEMISK STRUKTUREL FAMILIETERAPI

*HVORDAN SKABE KONTEKST FOR FORANDRING
I FAMILIER OG PROFESIONELLE SYSTEMER?*

Tværfagligt hold starter i Aalborg den 17. september 2004

Tilmeldingsfrist 24. maj 2004!

Ansøgningskema og yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Familieterapeutisk Center Aalborg: 98 16 49 75 / 40 85 51 53

www.ftc.dk • mail: vilhel@ftc.dk

Vikar Tjenesten A/S

Vikarbureau for dag- og døgninstitutionsområdet

Raadvadsvej 20 B, st. tv., 2400 København NV

Tlf. 38 80 16 20

Åbent hver dag hele året mellem kl. 06.00 - 24.00

Fællescamping

Tag med på Danmarks bedste og billigste ferier for børnefamilier i skolernes sommerferie. Vælg mellem Ungarn-Kroatien-Estland-Italien-Frankrig, pæris 10 dage fra kr. 1.700,- børn halv pris. Lux sovebus - fuldt udstyrede villatelte. Også som Kør-Selv.

Bestil brochure via www.hobbit.dk

Rejsegruppen Hobbitten tlf. 7516 1670

Vil du være pædagog?

Fleksibel uddannelse

Uddannelse på nettet

Uddannelsen er tilrettelagt som heltidsstudium første år og som delvist fjernstudium via internettet på 2. og 3. studieår. Du skal derfor have egen computer med adgang til internettet. Du vil modtage undervisning i brug af IT det første studieår.

Særligt **T**ilrettelagt **U**ddannelse

For dig som har arbejdet mindst 5 år indenfor det pædagogiske arbejdsfelt

Ansøgningsfrist: d. 1. maj 2004

Læs mere på www.fynspaedsem.dk

Kontakt:

Lucernemarken 1 5260 Odense S

Tlf: 7020 8393 email: fps@cvufyn.dk

CVU FYN

Center for Videregående Uddannelse Fyn

Legetøjsmekanikeren®

Mobilt værksted & serviceaftaler
MOON-CAR forhandler
www.sitecenter.dk/b-handel
Tlf.: 64822123 / 20451349

BONDEGÅRDSFERIE

Med specialindretning
for handicappede

Har I lyst til en spændende ferie på landet, med god mad og dyr I kan hygge jer med?

Vi har 10 store værelser, nogle med hospitalsenge. Her er badestol, badebåre og lift. Hyggelige opholdslokaler og stor park.

Kontakt os og hør, hvad vi kan tilbyde.

FAMILIEN BRUUN
"SKOVLY"
6621 Gesten
TLF. 75 55 51 12
www.kurferie.dk

IT drift

Driller computerne?

Installation • Netværk • Reparation
• Vedligehold • 2003 server •
Software på lejebasis -
Microsoft styresystem, officepakker,
server

Fast IT-drift aftale eller timebasis

M-TECH
M-Tech v/ Jan Mortensen
Vallekildevej 127B
4534 Hørve
Tlf 59 64 01 00
www.m-tech.nu

Speciale: Institutioner

Stillingsannoncer skal sendes til

Datagraf Auning AS, Energivej 75, 8963 Auning

Tlf. 8795 5555 – Fax 8795 5544

Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

TELEFON
39 45 45 45

Mandag-torsdag, kl. 8.30-16.00
Fredag, kl. 8.30-15.30

Pensionsordningen af 1976

Statens Regnskabsdirektorat
Borgergade 18, 1017 København K.
Telefon 33 92 88 00.

Ringkjøbing

Indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling i SL

mandag d. 17. maj kl. 16-19

Sted: Valgmenighedskirkens Lokaler, Skolegade 32 i Holstebro
Efter vedtægternes § 13 indkalder amtskredsbestyrelsen til en ekstraordinær generalforsamling:

Dagsorden:

1. Valg af dirigenter
  2. Valg af referenter
  3. Valg af stemmetællere
  4. Behandling af forslag til overenskomst 2005. Debatoplægget fra Hovedbestyrelsen der er udgivet i *Socialpædagogen* d. 15. april 2004 danner udgangspunkt for drøftelse og forslag. Ændringsforslag kan fremsættes under punktets behandling
  5. Valg af suppleanter til amtskredsbestyrelsen
- Der vil blive serveret sandwich og kaffe/øl og vand

Vejle

Ekstraordinær generalforsamling

mandag den 10. maj kl. 17.00-

20.00 (indskrivning fra kl. 16.30).
Sted: SID, Sjællandsgade 30, Vejle.
Af hensyn til forplejning og lokaleforhold er tilmelding til amtskredskontoret nødvendig.

Tilmelding bedes foretaget senest den 3. maj pr. brev, e-mail vejle@sl.dk eller telefon 7583 1199.

Ribe

Den Lokale Senior og Pensionistsektion RASK indbyder til Forårstur til Kolding

Fredag, den 30. april 2004, kl. 13:30 i Kolding

Vi skal besøge Sygepleje Historisk Museum, Jordvej 152, Strandhuse, Kolding

Der vil være samkørsel fra Esbjerg. Tilmelding til Vitha Lindholm, på tlf. 7512 3836.

Samkørsel fra Ribe.

Tilmelding til Kanna Pedersen, på tlf. 7542 0560

Gå ikke glip af denne tur, tilmeld dig til Amtskredskontoret, Kongensgade 35,2 6700 Esbjerg. Tlf. 7518 0066, *senest den 23. april 2004.*

Sønderjylland

Socialpædagogernes Landsforbund, amtskreds Sønderjylland Ekstraordinær generalforsamling

Mandag d. 17. maj 2004 kl. 16.00 - ca. 19.00

på Folkehjemmet, Haderslevvej, 6200 Aabenraa

Overenskomstkrav 2005

På grund af en anderledes forhandlingsprocedure mellem overenskomstparterne, skal der allerede i maj måned indkredses hvilke krav amtskredsen ønsker at bringe videre til forbundets ekstraordinære kongres i august.

Der vil blive udsendt forslag til behandling senest d. 3. maj 2004. Hvis der er ønske om at få forslag med i denne udsendelse skal det være amtskredsen i hænde **senest d. 26. april 2004.** (se endvidere SL's debatoplæg på SL's hjemmeside eller i *Socialpædagogen*).

Forslag der er fremsendt til amtskredsen **senere end d. 10. maj 2004 vil ikke blive behandlet på generalforsamlingen.**

Der vil under generalforsamlingen blive budt på en sandwich.

Skriftlig tilmelding med oplysning om medlemsnummer (CPR-nummer) *senest tirsdag d.10. maj* til amtskredskontoret.

Sønderjylland

Medlemsmøde

i amtskredsens leder- og mellemlidersektion
Mandag d. 3. maj 2004

i SL's mødelokaler, Skånevej 13, 6230 Rødekro
fra kl. 16.00 - ca. 19.00

Dialog om ledere og mellemlideres vilkår

Vedrørende:

- Ledernes/mellemliderernes vilkår og behov i forhold til udførelse af ledelsesfunktionen, herunder netværksdannelse, personalepolitik, kompetenceudvikling mv.
- Ledernes/mellemliderernes medindflydelse på egne arbejdsforhold, herunder lederens muligheder for dialog med forvaltningen
- Relationen mellem SL amtskredsen og lederne/mellemliderne, herunder SL som repræsentant for lederne overfor arbejdsgiverne i forhold til krav om løn, personalepolitik mv.

Diskussionerne skal blandt andet medvirke til at tydeliggøre, på hvilke områder lederne og mellemliderne har fællesinteresser og med fordel kan drage nytte af hinanden.

Oplæg ved hvert tema: 1. Forbunds næstformand Mogens Seider

Der vil blive budt på en sandwich under mødet.

Tilmelding: *senest den 30. april 2004* til amtskredskontoret, Skånevej 13, 6230 Rødekro, tlf. 7366 1940, fax 7366 1939 eller email: soenderjylland@sl.dk

Sønderjylland

SL sammen med andre beslægtede organisationer inviterer til
1. maj 2004

Lørdag d. 1 maj 2004

Skånevej 13, 6230 Rødekro
kl. 15-18

Social solidaritet og aftaleret på arbejdsmarkedet

v. Jens Peter Bonde, MEP Junibevælgelsen

International solidaritet?

Hvad rager det os!!

v. Nis Georg Bøgen Amnesty International, Tønder

Musik: Treovalium

Salat, flutes, grillpølser. Pris 30 kr. (børn halv pris)

Tilmelding til SL senest d. 27. april 2004.

Tel: 7366 1940, fax 73661939,

e-mail: soenderjylland@sl.dk

Arrangementet er åbent for forbundenes medlemmer med familie. Øl og vand kan købes.

Storstrøm

Ekstraordinær generalforsamling

Tirsdag d. 11. maj
16.00 - 18.00

Medborgerhuset, Skovvej 2, 4760 Vordingborg

København og Frederiksberg

Indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling

11. maj 2004 kl. 17.00-19.00
i mødelokalerne Hejrevej 43, 5., 2400 København NV

SLs ombudsmand

SL's ombudsinstitution

SL har sin egen uvildige ombudsinstitution.

Ombudsinstitutionen skal sikre, at medlemmer, der mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af deres individuelle medlemssag – enten af amtskredsen eller af forbundet – kan få en upartisk instans til at vurdere sagen eller beslutningen, der er truffet af amtskredsbestyrelsen eller forbundet.

For at SL's ombudsinstitution kan behandle en sag, skal klagemulighederne internt i SL være udnyttet. Endvidere må sagen ikke være rejst ved domstolene.

Ombudsinstitutionen består af en landsdommer samt to medlemmer af SL. Den er uafhængig af SL og dens udtalelser er vejledende.

Klagevejledning:

Der kan klages over sagsbehandlingen i SL i individuelle medlemssager, hvor medlemmet har en væsentlig, individuel interesse.

Amtskredsniveau:

Et medlem, der vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i amtskredsen, skal først klage til amtskredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis man er utilfreds med amtskredsbestyrelsens afgørelse, kan der herefter klages til SL's Forretningsudvalg.

Ombudsinstitution:

Såfremt man er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan der efterfølgende klages til SL's ombudsinstitution.

Da ombudsinstitutionen har adresse udenfor SL, skal den skriftlige klage sendes til:

**SLs Ombudsinstitution
c/o Mogens Kroman
Holmager 33
4171 Glumsø**

Procesorienteret Pædagogik

- 18 dages efteruddannelse af ledere og medarbejdere.

Målgruppe: Socialrådgivere, sundhedsplejersker, pædagoger, lærere.

Afholdes: Hjørnø Kursuscenter, 8700 Horsens.

Start: November 2004 - juni 2005.

Pris: Kr. 31.300,- incl. kost og logi.

Udførligt kursusprogram fås ved henvendelse til Kempler Institutet og på www.kempler.dk

CENTER FOR FAMILIETERAPI & EFTERUDDANNELSE
TORNØGGADE 32, 2. • 8300 ODDER • TELEFON 8654 4535 • INFO@KEMPLER.DK

II. Nørremarks neuropædagogisk - Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkursus i neuropsykologi samt neuropædagogik.

22. og 23. marts 2004.

Kurstema: Neuropsykologien som pædagogisk værktøj (1) samt neuropsykologien som pædagogisk værktøj (sidste ny viden) (2)

10. og 11. november 2003

Målgruppe: Pædagoger-lærer-kuratorer-sygeplejersker-sagsbehandler eller lignende samt personer der arbejder med handicappede personer.

Indhold: Hjernens består af nerveceller, hvordan fungerer og samarbejder de?

Hvad kan vi måle med tekniske målemetoder CT-scanning-EEG-ERP osv.? - Og hvad kan vi bruge det til.

Hjernens funktion og udvikling fra sansbearbejdning til intellektuelle processer. De to hjernehalvdeles forskellige funktioner. Symptomer på skader i afgrænsede hjerneområder. Tidlige emotionelle skader.

Hvad har den hjerneskadede person „med i rygsækken“.

Tilmelding: senest en måned før kursusstart.

Forløb: Undervisningen er fra 9.00-16.00.

Der vil blive serveret frokost.

Pris: Kr. 3500,-, kursusbevis gives.

Underviser: Specialkonsulent i neuropsykologi Viggo Pedersen og neuropsykolog Susanne Freltofte Bakkedal APS. Kalundborg.

II. Nørremarks neuropædagogisk - Psykologisk terapeutisk konsulentbistand

Tilbyder grundkurser i praktisk neuropædagogik (1)

Målgruppe: Alle personer der har interesse for området.

September + januar: Hvad er neuropsykologi og neuropædagogik og hvad kan det bruges til.

September + februar: Omsorgssvigt set ud fra neuropædagogiske principper.

Oktober + marts: Medfødt alkohol- og narkoskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + april: Asperger Syndrom og medfødte hjerneskader set ud fra neuropædagogiske principper.

November + maj: DAMP-MBD set ud fra neuropædagogiske principper.

December + juni: Senskader set ud fra neuropædagogiske principper.
Underviser: Neuro/socialpædagog Vibeke Monnick - leder af II. Nørremark.

Pris: Kr. 400,- pr. kursus. Kursusbevis gives.

Tilmelding en uge før kursets start.

Bestil brochure for resten af året, Vibeke Monnick-Nielsen, Søndergade 11, 4534 Hørve, tlf. 5932 4450, fax 5932 4161.

Vi tager gerne ud og underviser på jeres arbejdsplads - få en fast pris.

Master i Social Integration (MSI)

- masteruddannelse ved Aarhus Universitet i samarbejde med Den Sociale Højskole i Århus

Masteruddannelsen tematiserer bl.a.:

- Nyere og væsentlige forståelsesrammer inden for social, pædagogisk og socialpsykologisk formidling
- Sociale problemers og institutioners konstruktion og deraf afledte behov skabt lokalt
- Forståelse af mennesker i det sociale felt
- Viden om implementering af forskningsresultater

Masteruddannelsen i social integration henvender sig til professionelle, der arbejder med personer, der er truet af marginalisering.

Uddannelsen er opbygget i moduler. Du kan vælge at tage hele uddannelsen, eller du kan tage et eller flere af modulerne som enkeltfag.

Læs mere om uddannelsen på www.samfundsvidenskab.au.dk/msi/ eller www.au.dk/da/evu/

Ansøgningsfrist 1. juni 2004 - studiestart september 2004.

Rekvirer fagbeskrivelse og ansøgningsskema hos Sekretariatet for Efter- og Videreuddannelse, tlf. 8942 6761, www.au.dk/da/evu/, e-mail: evu@au.dk

Efter- og Videreuddannelse
AARHUS UNIVERSITET
Et skridt videre. Et lag dybere.

Hjælp Post Danmark og vind præmier

- og deltag i lodtrækningen om de 50 præmier vi udlodder blandt dem, der ringer til os.

Hjælp os med at blive bedre. Vi følger løbende op på, hvor gode vi er til at omdele Magasinpost og andre forsendelser.

Vi vil meget gerne høre fra dig, inden der er gået 2 dage, fra du har modtaget magasinet.

På forhånd tak for hjælpen!

Ring dit svar på
33 48 43 66 hele døgnet!

Når du har modtaget **Socialpædagogen** - ring venligst og besvar følgende spørgsmåls ved at indtaste:

- Dit postnummer
- Hvornår er magasinet modtaget
- Er magasinet modtaget på din bopæl
- Er magasinet modtaget i din postboks
- Er magasinet modtaget på din arbejdsplads
- Har magasinet været omdresseret.

Nordjyllands Amt

SL-kontor:

Skansevej 90B
9400 Nørresundby.
Tlf. 9812 9899 – fax 9812 9129.
E-mail: nordjylland@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag 9-13, onsdag 9-13, torsdag 13-17, fredag 9-13.
Amtskredsformand: Peter S. Kristensen.
Tlf. privat: 9883 8700.
A-kasse:
Tlf. 9812 9899.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Viborg Amt

SL-kontor:

Vendersgade 5, 8800 Viborg.
Tlf. 8661 3561 – fax 8662 8280.
E-mail: viborg@sl.dk
Telefontid: mandag-onsdag 10-13, torsdag 13-17, fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Ole Jensen.
Tlf. privat: 9787 5425
A-kasse:
Samme adresse som ovenfor.
Tlf. 8661 3200 – fax 8662 8280.
Telefontid: mandag-tirsdag 10-13, torsdag 13-17, onsd. og fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Århus Amt

SL-kontor:

Frichsparken,
Søren Frichs Vej 42, C, stuen
8230 Åbyhøj
Tlf. 8730 8590.
Fax 8619 3767.
E-mail: aarhus@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-12, tirsdag-onsdag 9-12, torsdag 13-17, fredag lukket.
Amtskredsformand: Runa Stach.
Tlf. privat: 8698 8945.
A-kasse:
Tlf. 8730 8595.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ringkjøbing Amt

SL-kontor:

Knud Rasmussensvej 10,
7500 Holstebro.
Tlf. 9610 1100 – fax 9610 1109.
E-mail: ringkjoebing@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag og onsdag 9.30-13.00, torsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand:
Kirsten Hornbæk.
Tlf. privat: 2045 2716.
A-kasse:
Tlf. 9610 1101.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor, dog mandag 9.30-12.00.

Vejle Amt

SL-kontor:

Dæmningen 38, 7100 Vejle.
Tlf. 7583 1199 – fax 7583 5115.
E-mail: vejle@sl.dk
Åbningstid: Tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Amtskredsformand: Hanne Ellegaard.
Tlf. privat: 7582 2028.
A-kasse:
Tlf. 7583 1199.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ribe Amt

SL-kontor og A-kasse:

Kongensgade 35, 6700 Esbjerg.
Tlf. 7518 0066 – fax 7512 8700.
E-mail: ribe@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9.00-12.30, torsdag 12.30-17.00, lukket mandag.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Michael Madsen.

Sønderjyllands Amt

SL-kontor:

Skånevej 13, 6230 Rødekro.
Tlf. 7366 1940 – fax 7366 1939.
E-mail: soenderjylland@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Flack-Jensen.
Tlf. privat 2085 8828.
A-kasse:
Tlf. 7366 1948.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstider som ovenfor.

Fyns Amt

SL-kontor:

Danmarksgade 16, 5000 Odense C.
Tlf. 6611 0874 – fax 6590 6653.
E-mail: fyn@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14.
Amtskredsformand: Susanne Døssing.
Tlf. privat 6610 7532.
Jobanvisning: tlf. 6611 0874.
A-kasse:
Tlf. 6611 0874.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Storstrøms Amt

SL-kontor:

Torvet 2, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 1919 – fax 5484 1917.
E-mail: storstroem@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14. Telefontid: 9.30-12 og 12.30-14.
Amtskredsformand: Marie Sonne.
Tlf. privat: 5671 1032.
A-kasse:
Tlf. 5484 1918.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Hvor skal man henvende sig?
Alle henvendelser skal rettes til SLs amtskreds-kontorer.

Ved spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshed og arbejdsløshedsdagpenge skal der rettes henvendelse til det lokale a-kassekontor.

Undtaget herfra er dog følgende: spørgsmål om medlemskab (ud- og indmeldelse, overflytning, navn/adresseændring, ændring i ansættelsessted, kontingent mv.) rettes til SLs hovedkontor (adresse og tlf.nr. se modsatte side). Forespørgsler kan rettes telefonisk, men alle ændringer bedes rettet skriftligt med angivelse af medlemsnummer (= cpr.nr.).

Vestsjællands Amt

SL-kontor:

Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Tlf. 5856 5452 – fax 5856 5450.
E-mail: vestsjaelland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/vestsjaelland
Åbningstid: Tirsdag 9-12 og 13-16, onsdag-fredag 9-12.
Amtskredsformand: Jan Vium.
A-kasse:
Tlf. 5856 5452
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Roskilde Amt

SL-kontor:

Hersegade 20, 1.th., postboks 614, 4000 Roskilde.
Tlf. 4636 7725 – fax 4634 6669.
E-mail: roskilde@sl.dk
Åbningstid: mandag, onsdag og fredag 9.30-14, tirsdag 13-16, torsdag lukket.
Dagligt lukket 12-12.30.
Amtskredsformand: Britta Leth Madsen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Frederiksborg Amt

SL-kontor:

Østergade 6 B, postboks 100, 3400 Hillerød.
Tlf. 4820 9240 – fax 4820 9249.
E-mail: frederiksborg@sl.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 10-14, fredag lukket.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Amtskredsformand: Elin Jensen.
A-kasse:
Tlf. 4820 9246.

Østergade 6, 1., postboks 177, 3400 Hillerød.
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag, onsdag og fredag 10-14.30, torsdag 14-16.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Københavns Amt

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0700 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-amt@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Uffe Torup Kristensen.
Tlf. privat: 4828 6755.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9:00-13.30, lukket mandag.

Bornholms Regionskommune

SL-kontor:

Storegade 38, 3700 Rønne.
Tlf. 5695 7136 – fax 5694 5204.
E-mail: bornholm@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 9-14.
Amtskredsformand: Niels Jørgensen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid tirsdag til fredag 9:00-13.30, lukket mandag.

Københavns og Frederiksberg Kommuner

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0710 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-frb@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Ole Larsen.
Tlf. privat: 3332 1819.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9:00-13.30, mandag lukket.

Akassen København, Frederiksberg, Roskilde, Bornholm:
E-mail: slak@sl.dk

Pædagogstuderendes LandsSammenslutning

Bredgade 25 F
1260 København K
Åbningstid: Mandag-onsdag 10-15, torsdag 10-17, fredag lukket.
Telefon: 3393 0911.

Socialpædagogen

Nr. 8 / 2004 / 16. april

44 øjne i nakken

Af Lone Marie Pedersen

Muhammad bliver nervøs hver gang, han skal spise frokost på skolen. Han bliver mobbet af nogle fra klassen, fordi hans mad ikke ligner deres.

Elif har det godt i klassen, indtil der kommer to nye piger. De vil ikke lege med hende, og snart har Elif ingen venner.

Mogens flytter til en ny by og prøver at blive ven med de lokale drenge, men det er ikke så let. De sparker ham i maven og hugger hans cykel.

Muhammad, Elif, Mogens og ni andre børn i alderen 12-15 år fortæller i bogen „44 øjne i nakken. Mobning er ikke farveblind“ ærligt og råt for usødet deres personlige historier om at blive mobbet.

Det er hjertegribende fortællinger om at blive lukket ude fra kammeraternes fællesskab, at blive udsat for trusler og psykisk terror og føle sig svigtet af de voksne både i skolen og hjemme. Stærk læsning, som ikke mindst giver voksne stof til eftertanke.

Bogen er skrevet af dansk-kurdiske Adil Erdem. Kan er kendt fra en lang række præmierede skønlitterære udgivelser. Han skriver mest til børn, og „44 øjne i nakken“ er den anden bog i en serie, hvor han har hovedfokus på tosprogede børn og deres liv i Danmark. Den første bog hedder „Rejsen ud af mørket“.

Om den bog sagde Dansk lærerforeningens formand, Jens Rauga, at det var „et ægte vi-materiale, fordi det ikke handler om dem og os, men om alle de forhold, der er fælles for børn“.

„44 øjne i nakken. Mobning er ikke farveblind“ er udgivet af Mellempøkeligt Samvirke. 60 sider. Pris 138 kroner.

